

แผนพัฒนาการศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570
(ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

เอกสารลำดับที่ 2/2566
กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการภาค 15
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ฉบับนี้ จัดทำขึ้น โดยการศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัด และนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน) และใช้ยึดเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ และในฐานะหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การศึกษาในระดับภาคและระดับจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ฉบับนี้ จะเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงหน่วยงานที่จัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหาร	ก-ฉ
สารบัญ	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
บทบาทและหน้าที่	2
พื้นที่รับผิดชอบ	2
สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	3
ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา	26
ส่วนที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	36
พ.ศ. 2566-2570	
1. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	36
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	38
3. แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	44
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	45
5. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565)	49
6. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)	49
7. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	50
8. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579	52
9. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	55
10. นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	59
11. (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	64
12. หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	66
13. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาของแต่ละจังหวัดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (SWOT Analysis)	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 3 สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	80
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์	80
กลยุทธ์ มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา	81
ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	87
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ กับแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดฯ	91
แผนผังความเชื่อมโยงสารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	92
ส่วนที่ 4 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ	93
ภาคผนวก	106
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาใน ภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ	107
- ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	116
- คณะผู้จัดทำ	122

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงพื้นที่ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	3
2	แสดงข้อมูลเที่ยวบินตรงจากต่างประเทศสู่ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่	8
3	แสดงข้อมูลเที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน	8
4	แสดงข้อมูลเที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานปาย	9
5	จำนวนครัวเรือนในจังหวัด (ครัวเรือน) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	10
6	จำนวนครัวเรือนในจังหวัด (ครัวเรือน) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด	10
7	สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ 4 กลุ่ม	11
8	สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด	11
9	สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (รายกลุ่มจังหวัด)	12
10	แสดงจำนวนเขตการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	13
11	แสดงจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2562-2565	14
12	แสดงจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2565	14
13	การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประจำปี 2564 จำแนกตามดัชนีย่อยและจังหวัด	21
14	จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นๆ ปีการศึกษา 2565 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	26
15	จำนวนประชากรวัยเรียน (13 – 18 ปี) ประจำปี 2562 – 2564 จำแนกตามจังหวัดและเพศ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	27
16	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา	30
17	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา	31

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
18	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา	32
19	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา	33
20	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ-ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา	34
21	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา	35

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ		หน้า
1	แผนที่แสดงพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 15	2
2	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	4
3	เส้นทางการบินภายในประเทศ 15 เส้นทาง	7
4	เส้นทางเส้นทางการบินระหว่างประเทศ 19 เส้นทาง	7
5	จำนวนผู้โดยสารผ่านท่าอากาศยานลำปาง	9
6	แสดงสัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด	12
7	แสดงสัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (รายกลุ่มจังหวัด)	13
8	แสดงจำนวนครัวเรือน และความหนาแน่นประชากร	14
9	ปิรามิดโครงสร้างประชากรกลางปี กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2561	15
10	ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด	18
11	ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด	19

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) จัดทำขึ้นสืบเนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติภารกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่

(1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

(3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

(4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ในการกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสามารถดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมถึงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2556 สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

บูรณาการจัดการศึกษาที่หลากหลายบนพื้นฐานความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ

- ยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

- พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ
- พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
- พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

เป้าประสงค์

- หน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- องค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และนวัตกรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาและสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
- ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21
- ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม และเสมอภาค อย่างมีคุณภาพ
- ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในอัตลักษณ์และบริบทของพื้นที่ น้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
- หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

- ส่งเสริมและประสานงานด้านการศึกษากับองค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง
- ส่งเสริมงานด้านการวิจัยและพัฒนา ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
- ส่งเสริมการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
- ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรเพื่อรองรับระบบราชการ 4.0

ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ข้อมูลพื้นฐาน	พ.ศ.2566-2570	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง			
1. จำนวนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาแบบประชารัฐเพิ่มขึ้น (ตัวชี้วัดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ค่าเป้าหมาย ระดับประเทศ จำนวน 400 หน่วยงาน	อย่างน้อย 25 หน่วยงาน	ศธภ./ศจจ./สพฐ./ สช./กศน./อศจ./ อปท./พศจ./ตชด./ พมจ.
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน/ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) เพิ่มขึ้น (อ้างอิงตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ค่าเป้าหมาย ระดับประเทศ ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	สพฐ./สช./กศน./ อศจ./อปท./พศจ./ ตชด./พมจ.
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขัน ของประเทศ			
3. จำนวนโครงการ/งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้/ นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ เพิ่มขึ้น (ตัวชี้วัดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ค่าเป้าหมาย ระดับประเทศ จำนวน 700 ผลงาน	อย่างน้อย 40 ผลงาน	สพฐ./สช./กศน./ อศจ./อปท./พศจ./ ตชด./พมจ.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ข้อมูลพื้นฐาน	พ.ศ.2566-2570	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21			
4. ระดับคุณภาพคะแนนประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 = 65.32 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจง./สพฐ.
5. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) วิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 คณิตศาสตร์ = 53.01 ภาษาไทย = 45.99 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจง./สพฐ.
6. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ (ตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2566–2580) (ฉบับปรับปรุง))	ค่าเป้าหมาย ระดับประเทศ 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	ศจง./สพฐ.
7. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 ระดับ ปวช.3 = 45.68	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจง./สอศ.
8. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 ประม = 39.65 ม.ต้น = 37.54 ม.ปลาย = 32.38)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจง./กศน.
9. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net)	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	ศจง./พศจ.

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ข้อมูลพื้นฐาน	พ.ศ.2566-2570	
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
10. สัดส่วนนักเรียนก่อนประถมศึกษาอายุ 3-5 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 = ร้อยละ 75.76 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 100	ศจจ./อปท.
11. ประชากรอายุ 6-11 ปี ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 6-11 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 = ร้อยละ 98.94 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 100	ศจจ./สพฐ.
12. ประชากรอายุ 12-14 ปี ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 = ร้อยละ 94.68 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 100	ศจจ./สพฐ.
13. สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา+อาชีวศึกษา) อายุ 15-17 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ.15 = ร้อยละ 80.98 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 85	ศจจ./สพฐ./อศจ./กศน.
14. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย อายุ 15-59 ปี (อ้างอิงตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ปี พ.ศ. 2564 ศรภ.15 = 9.72 ปี (อ้างอิงจากเอกสารรายงาน เรื่องปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย พ.ศ. 2564 ของ สกศ.ศธ.)	10.9 ปี	ศจจ./สพฐ./อศจ./กศน.
15. สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อผู้เรียนสามัญศึกษา (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรภ. 15 = 38.59 : 61.41 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	50 : 50	ศรภ./ศจจ./สพฐ./อศจ./

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ข้อมูลพื้นฐาน	พ.ศ.2566-2570	
16. จำนวนเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ* *โรงเรียนเฉพาะความพิการ/ศูนย์การศึกษาพิเศษ/โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์/โรงเรียนเรียนรวม (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศธภ. 15 = 30,935 คน (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	สพฐ./ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8
ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี			
17. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมตามโครงการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ (ตัวชี้วัดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ค่าเป้าหมาย ระดับประเทศ ร้อยละ 60	ร้อยละ 60	ศธภ./ศจจ./สพฐ./สข./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด./พมจ.
ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา			
18. ร้อยละหน่วยงานทางการศึกษาที่ดำเนินการสำนักงานดิจิทัลหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร	N/A	ร้อยละ 100	ศธภ./ศจจ./สพฐ./สข./กศน./อศจ./อปท./พศจ./ตชด./พมจ.

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ส่วนราชการปฏิบัติ คือ (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และมาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น “ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้ รายจ่ายและทรัพยากรอื่น ที่จะต้องใช้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดแล้วให้สำนักงบประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว ในกรณีที่ส่วนราชการมิได้เสนอแผนปฏิบัติราชการในภารกิจใดหรือภารกิจใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี มิให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณสำหรับภารกิจนั้น” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติภารกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติราชการ

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และบทบาทหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566-2570) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564) นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงบริบทของพื้นที่ สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน) และให้หน่วยงานใช้ยึดเป็นแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามทิศทางที่วางไว้

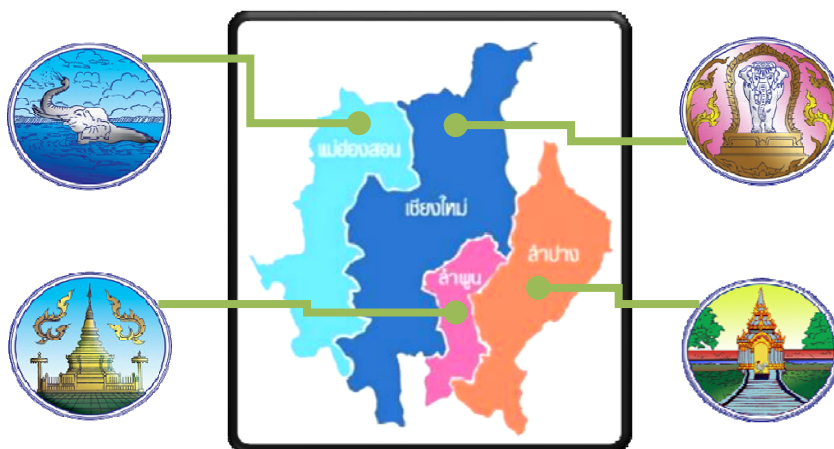
บทบาทและหน้าที่

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในข้อ 5 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน สิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติภารกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษา ในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณา การกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และ ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการ พัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่
- (2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา
- (3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ
- (4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ
- (5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่าง บูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

พื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ซึ่งมีสำนักงานอยู่ ณ เลขที่ 2 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอ เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดูแลพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน

แผนภาพที่ 1 แผนที่แสดงพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 15

สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 โดยใช้แนวทางซึ่งกำหนดการแบ่งกลุ่มจังหวัดโดยคำนึงถึง (1) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (2) ความเกี่ยวเนื่องทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้า และการลงทุนเพื่อมูลค่าเพิ่มและการได้เปรียบในการแข่งขันร่วมกัน (3) ยุทธศาสตร์ของการแก้ปัญหาเร่งด่วนร่วมกันของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างจังหวัดโดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับลักษณะเขตพื้นที่ที่ติดต่อกัน หรือเป็นการรวมกลุ่มจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ติดต่อกันหรือต่อเนื่องกัน เป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นของการจัดกลุ่มจังหวัด ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์ หรือทิศทางการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกันหรือเกื้อหนุนต่อกัน เป็นแนวการพิจารณาขั้นที่สอง และประการสุดท้ายพิจารณาจากความเกี่ยวเนื่องทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้า และการลงทุนเพื่อมูลค่าเพิ่ม และการได้เปรียบในการแข่งขันร่วมกัน รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่จำเป็น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมกันระหว่างจังหวัด ทั้งนี้ ได้กำหนดให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน นอกจากนี้ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งดังกล่าวได้กำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด และเป็นผู้ใช้กลไกการบูรณาการ การจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด โดยจะเป็นแกนกลางในการประสานงานและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด โดยสำหรับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศูนย์ปฏิบัติการของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่

1. ภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน มีพื้นที่ประมาณ 49,828.163 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 31,142,602 ไร่ โดยจังหวัดภายในกลุ่มที่มีพื้นที่มากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
เชียงใหม่	20,108
แม่ฮ่องสอน	12,681
ลำปาง	12,534
ลำพูน	4,506
รวม	49,829

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ ปี 2557

2. อาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัด/ประเทศต่างๆ ได้แก่

ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดตาก

ทิศตะวันตก ติดกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุโขทัย

แผนภาพที่ 2 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตที่ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กล่าวคือ จังหวัดเชียงใหม่มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอฝาง และอำเภอแม่อาย รวมระยะทาง 277 กิโลเมตร จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขต ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทุกอำเภอ ระยะทาง 483 กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็น พื้นที่ภูเขาและที่ราบเชิงเขา ร้อยละ 71 พื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 10 และพื้นที่อยู่อาศัยร้อยละ 19 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยสามารถแบ่งตามลักษณะพื้นที่ได้ ดังนี้

1) เขตทิวเขาและภูเขา ประกอบด้วยทิวเขาแดนลาวทอดตัวยาวอยู่แนวตะวันตก – ตะวันออกกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ยอดเขาสำคัญ ได้แก่ ดอยผ้าห่มปก สูง 1,456 เมตร และดอยอ่างขาง สูง 1,918 เมตร เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำปิง ทิวเขาถนนธงชัย เป็นทิวเขาอยู่ทางตะวันตก ทอดตัวแนวเหนือ-ใต้ ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา วางตัวทอดลงมาในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ มีความยาวทั้งหมด 1,410 กิโลเมตร มียอดเขาสูงสุด คือ ดอยอินทนนท์ ความสูง 2,580 เมตร

2) เขตที่ราบและหุบเขา โดยมีที่ราบสำคัญ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำสาละวิน

3) เขตแอ่งที่ราบ โดยมีแอ่งที่ราบที่สำคัญ ได้แก่ แอ่งแม่น้ำแจ่ม แอ่งน้ำแม่ตื่น แอ่งน้ำฝาง

และแอ่งลำปาง

ด้วยสภาพภูมิประเทศดังกล่าว จึงทำให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเป็นพื้นที่ต้นน้ำสำคัญของประเทศ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำปิง และสาขาลุ่มน้ำกวาง ลุ่มน้ำแม่ทา ลุ่มน้ำลี้ ลุ่มน้ำปาย และสาขาลุ่มน้ำวาง ลุ่มน้ำวัง และสาขาลุ่มน้ำยม รวมทั้งเป็นพื้นที่ทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ

3. ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถจำแนก เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) เขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้น (Humid Tropical Climate) โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยในแต่ละเดือนสูงกว่า 18 องศาเซลเซียส และมีปริมาณฝนอยู่ระหว่าง 1,000-2,000 มิลลิเมตร/ปี
- 2) เขตย่อย คือ เขตทุ่งหญ้าเมืองร้อนหรือทุ่งหญ้าสะวันนา (Tropical Savanna Climate) โดยจะมีฤดูแล้งสลับกับฤดูฝนอย่างชัดเจนปริมาณฝนจะผันแปรไปตามฤดูกาลและโดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 1,000-1,500 มิลลิเมตร/ปี

ขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยและปริมาณน้ำฝนรายปีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย 30 ปี (1981-2010) พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีค่าอุณหภูมิต่ำสุด เฉลี่ย 20.7 องศา อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.0 องศาและมีปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ยอยู่ที่ 1,123.48 มิลลิเมตร/ปี กล่าวคือ

- จังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.8 องศา อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 32.2 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1,140.2 มิลลิเมตร/ปี
- จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.1 องศา อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 33.1 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1,299.1 มิลลิเมตร/ปี
- จังหวัดลำปางมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 21.0 องศา อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 33.7 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1,049.2 มิลลิเมตร/ปี และ
- จังหวัดลำพูนมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.7 องศา อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 33.0 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1,005.4 มิลลิเมตร/ปี

สำหรับอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนที่ต่ำที่สุดในรอบปีของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (ค่าสูงสุดและต่ำสุดมาเฉลี่ย) พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.4 องศา (เดือนธันวาคม) จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 20.6 องศา (เดือนมกราคม) จังหวัดลำปางมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.6 องศา (เดือนธันวาคม) และจังหวัดลำพูนมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.3 องศา (เดือนธันวาคม)

4. โครงสร้างพื้นฐาน

4.1 การคมนาคมขนส่งทางบก

1) ถนน

เส้นทางการคมนาคมขนส่งทางถนนภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่สำคัญ ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างภูมิภาค จากจังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง ออยุธยา และเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 เข้าสู่จังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร รวมระยะทาง ประมาณ 695 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 (แยกทางหลวงหมายเลข 1 (เถิน) ต่อเขตเทศบาล นครเชียงใหม่) เป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร มีแนวเส้นทางเริ่มจากทางแยกถนนพหลโยธิน (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1) อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ผ่านอำเภอเถิน อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และตัดเข้าตัวเมืองเชียงใหม่ สิ้นสุดที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เส้นทางนี้เป็นเส้นทาง ลัดจากถนนพหลโยธิน ที่สามารถเชื่อมต่อไปยังสถานที่สำคัญ เช่น อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยาน แห่งชาติออบหลวง โดยไม่ต้องผ่านตัวเมืองเชียงใหม่ แต่ไม่เป็นที่นิยมนักเนื่องจากช่วงอำเภอเถิน ถึงอำเภอเถิน (รอยต่อระหว่างจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน) เป็นทางแคบ ตัดขึ้นภูเขาสูง และคดเคี้ยวมาก จึงไม่เหมาะ ในการสัญจรในเวลากลางคืน

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 เชื่อมจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ บริเวณ อำเภอแม่แตง เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ผ่านอำเภอป่าเย็บ อำเภอปางมะผ้า และเข้าสู่ ตัวเมืองแม่ฮ่องสอน หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 เชียงใหม่ แม่สะเรียง โดยผ่านอำเภอหางดง อำเภอ สันป่าตอง อำเภอจอมทอง อำเภอฮอดของจังหวัดเชียงใหม่ เข้าสู่อำเภอ แม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอ ขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) รถไฟ

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่มีเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อ ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง โดยสถานีรถไฟเชียงใหม่เป็นสถานีปลายทางของทางรถไฟ สายเหนือ ระยะทางจากกรุงเทพถึงสถานีเชียงใหม่ คือ 751 กิโลเมตร ปัจจุบันการคมนาคมทางรถไฟโดยการ รถไฟแห่งประเทศไทยมีขบวนรถไฟสายกรุงเทพฯ เชียงใหม่ที่เดินทางขึ้น ล่องผ่านจังหวัดลำปาง ลำพูน และ เข้าสู่จุดหมายปลายทางสุดท้ายที่จังหวัดเชียงใหม่ทุกวัน วันละ 10 ขบวน (ไป กลับ) และเปิดการเดินทางรถไฟ สายเชียงใหม่ นครสวรรค์ จำนวน 2 ขบวน (ไป กลับ)

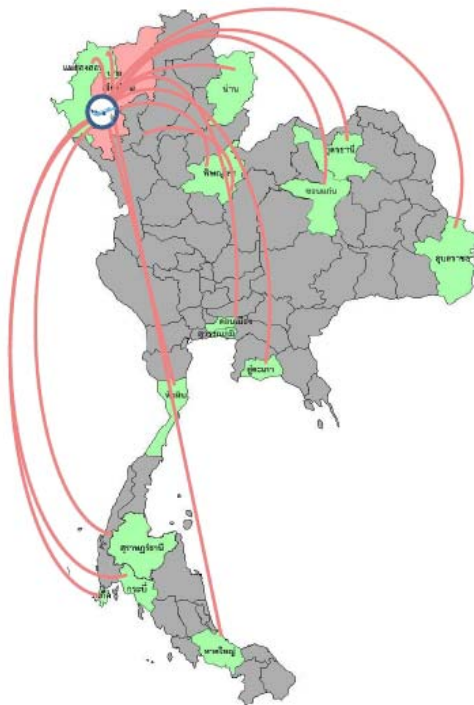
4.2 การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศที่สำคัญ โดยปัจจุบัน เป็นที่ตั้งของสนามบิน ได้แก่

1) ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสนามบินศูนย์กลางของภาคเหนือ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศรองจากสนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมืองตามลำดับ อีกทั้งยังสามารถ รองรับผู้โดยสารได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยสามารถรองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศได้ 2 ล้านคน ต่อปี และผู้โดยสารภายในประเทศได้ 6 ล้านคนต่อปี มีพื้นที่รวม 31,301 ตารางเมตร

ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่สามารถรองรับได้ 24 เที่ยวบินต่อชั่วโมง โดยสามารถรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่ได้ 8 ลำ และขนาดเล็กได้ 13 ลำ มีพื้นที่จอดเครื่องบินรวม 864 คัน ปัจจุบัน ท่าอากาศยานเชียงใหม่มีสายการบินที่ให้บริการภายในประเทศจำนวน 7 สายการบิน ได้แก่ การบินไทย บางกอกแอร์เวย์ส์ กานตันนิชิ นกแอร์ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมายล์ ไทยไลอ้อนแอร์ และมีสายการบินระหว่างประเทศให้บริการอีก 18 สายการบิน ได้แก่ แอร์บาคัน แอร์เอเชีย บางกอกแอร์เวย์ส์ ดร่ากอนแอร์ ซิลค์แอร์ ลาวแอร์ไลน์ โคเรียนแอร์ ไซนาอีสเทิร์น จุนเหยาแอร์ไลน์ วีแอร์ ไทเกอร์แอร์เวย์ ไทเกอร์แอร์ ใต้หวัน ฮองกงเอ็กซ์เพรส แอร์ไชน่า ซานตงแอร์ไลน์ ไซนาเซาท์เทิร์น สปริงค์ไลน์ และโกลเด้นเมียนมาร์แอร์ไลน์

นอกจากนี้ จังหวัดเชียงใหม่มีเส้นทางการบินภายในประเทศ 15 เส้นทาง และเส้นทางการบินระหว่างประเทศ 19 เส้นทาง ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 เส้นทางการบินภายในประเทศ 15 เส้นทาง

แผนภาพที่ 4 เส้นทางการบินระหว่างประเทศ 19 เส้นทาง

ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ได้มีการเพิ่มเส้นทางบินตรงระหว่างประเทศรวมทั้งหมด 27 เส้นทาง ได้แก่ เชียงใหม่-ซีอาน เชียงใหม่-ปักกิ่ง เชียงใหม่-ฉินตู เชียงใหม่-หฺวู่ฮั่น เชียงใหม่-อินชอน เชียงใหม่-ฉงชิ่ง เชียงใหม่-หางโจว เชียงใหม่-เซี่ยงไฮ้ เชียงใหม่-คุนหมิง เชียงใหม่-กวางเจา เชียงใหม่-ไทเป เชียงใหม่-ฮ่องกง เชียงใหม่-มาเก๊า เชียงใหม่-หลวงพระบาง เชียงใหม่-ย่างกุ้ง เชียงใหม่-มัดตะเลย์ เชียงใหม่- กัวลาลัมเปอร์ เชียงใหม่-สิงคโปร์ เชียงใหม่-ฮานอย เชียงใหม่-ฉางซา เชียงใหม่-หนานชาง เชียงใหม่-หนานหนิง เชียงใหม่-จิ้งหรง เชียงใหม่-ดานัง เชียงใหม่-ซานย่า เชียงใหม่-โฮจิมินห์ และเชียงใหม่-เซินเจิ้น

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเที่ยวบินตรงจากต่างประเทศสู่ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ.	เที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่	
	จำนวนเที่ยวบิน	จำนวนผู้โดยสาร (พันคน)
2561	78,208	10,989,533
2562	79,529	11,337,974
2563	39,453	4,851,516

ที่มา : แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

2) ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน มีขนาดพื้นที่ 233 ไร่ สามารถรองรับผู้โดยสารภายในประเทศ ได้จำนวน 300 คน มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟท์ และสะพานลำเลียงสัมภาระ ปัจจุบันท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอนมีจำนวนเที่ยวบิน 68 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ มีเส้นทางการบินหลักๆ คือ จากจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ โดยทั้งสองเส้นทางรับผิดชอบโดย สายการบิน BANGKOK AIRWAYS

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน

ปี พ.ศ.	เที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน	
	จำนวนเที่ยวบิน	จำนวนผู้โดยสาร (พันคน)
2562	1,222	54,804
2563	340	17,768
2564	72	2,270

ที่มา : แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

นอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีท่าอากาศยานปาย ท่าอากาศยานแม่สะเรียง และสนามบินขุนยวม โดยท่าอากาศยานปายมีสายการบินพาณิชย์เปิดให้บริการ 1 สายการบิน ได้แก่ บริษัทกานต์ นิธิเอวิเอชั่น จำกัด (Kanair) เปิดให้บริการเชียงใหม่ - ปาย - เชียงใหม่ โดยทั้งสองเส้นทางรับผิดชอบ โดยสายการบิน Wisdom Airways จำนวนที่นั่งผู้โดยสาร 12 ที่นั่ง ใช้เวลาบินประมาณ 35 นาที ส่วนท่าอากาศยาน

แม่สะเรียง และสนามบินขุนยวมไม่มีสายการบินพาณิชย์ขึ้น ลง เป็นประจำ มีเพียงอากาศยานของหน่วยราชการที่ทำการขึ้น – ลง ตามภารกิจเท่านั้น

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานปาย

ปี พ.ศ.	เที่ยวบินระหว่างประเทศสู่ท่าอากาศยานปาย	
	จำนวนเที่ยวบิน	จำนวนผู้โดยสาร (พันคน)
2562	218	1,032
2563	- สถานการณ์โควิด 19 -	- สถานการณ์โควิด 19 -
2564	- สถานการณ์โควิด 19 -	- สถานการณ์โควิด 19 -

ที่มา : แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

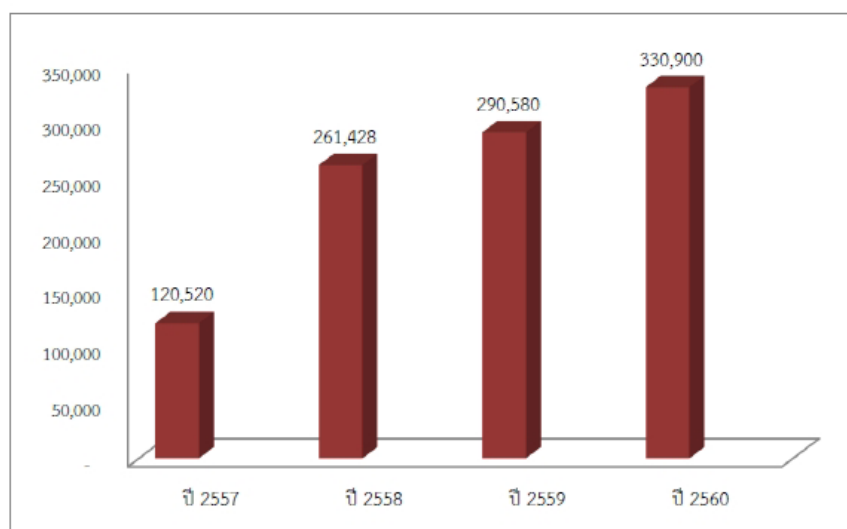
3) ท่าอากาศยานจังหวัดลำปาง เปิดให้บริการเที่ยวบินสำหรับผู้โดยสารในเส้นทางระหว่างจังหวัดลำปางกับท่าอากาศยานดอนเมือง (สายการบินนกแอร์) และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (สายการบินบางกอกแอร์เวย์) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) บริษัทบางกอกแอร์เวย์ (Bangkok Airway) ภายในประเทศ กรุงเทพฯ (สุวรรณภูมิ) - ลำปาง จำนวน 3 เที่ยวบิน/วัน

(2) สายการบินนกแอร์ เปิดบริการเส้นทางบินในประเทศ กรุงเทพฯ (ดอนเมือง) – ลำปาง จำนวน 3 เที่ยวบิน/วัน

ในปี 2559 ท่าอากาศยานลำปางได้รับงบประมาณในการดำเนินการก่อสร้างทางขับลานจอดเครื่องบิน และลานจอดเฮลิคอปเตอร์ จำนวน 2 HELIPAD เป็นงบประมาณต่อเนื่อง (งบประมาณ 2559 - 2561) วงเงินงบประมาณ 84,970,000 บาท โดย บริษัท สยามธรรมนันท จำกัด เป็นผู้รับจ้าง

ตามสัญญาจ้างเลขที่ 153/2559 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 ซึ่งดำเนินการก่อสร้างเสร็จจุลแล้ว

แผนภาพที่ 5 จำนวนผู้โดยสารผ่านท่าอากาศยานลำปาง

4.3 การเข้าถึงไฟฟ้า

ในปี พ.ศ. 2560-2563 คริวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี และค่อนข้างมีความครอบคลุมเกือบทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. 2560 คริวเรือน ที่เข้าถึงไฟฟ้ามีจำนวน 1,357,204 คริวเรือน ปี พ.ศ. 2561 คริวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าจำนวน 1,380,584 คริวเรือน และในปี พ.ศ. 2562 มีคริวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าจำนวน 1,402,323 คริวเรือน และในปี พ.ศ. 2563 มีคริวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า จำนวน 1,428,859 คริวเรือน ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วจะพบว่าจำนวนคริวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ 53,964 คริวเรือนต่อปี

ตารางที่ 5 จำนวนคริวเรือนในจังหวัด (คริวเรือน) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัด	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,357,204	1,380,584	1,402,323	1,428,859
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	1,057,892	1,071,117	1,087,156	1,103,577
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	1,280,242	1,297,627	1,315,061	1,334,034
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	987,142	997,831	1,009,740	1,023,005

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

ตารางที่ 6 จำนวนคริวเรือนในจังหวัด (คริวเรือน) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด

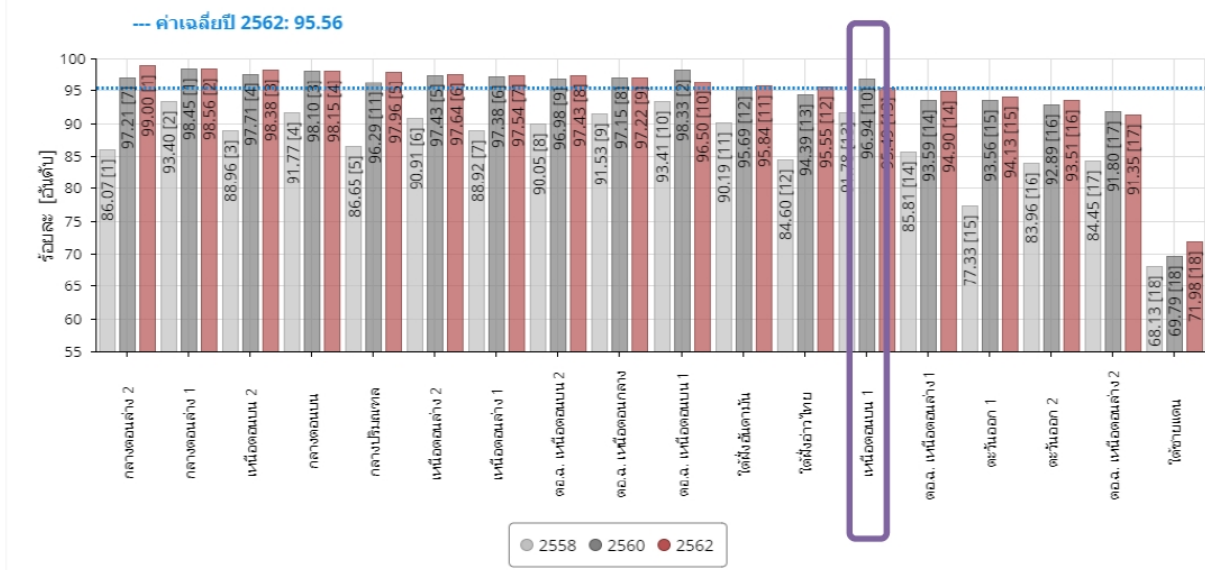
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	2560	2561	2562	2563
เชียงใหม่	785,999	802,063	817,820	835,977
แม่ฮ่องสอน	107,648	110,092	112,268	115,163
ลำปาง	288,471	291,071	292,423	295,396
ลำพูน	175,086	177,358	179,812	182,323

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

4.4 การเข้าถึงประปา

สัดส่วนคริวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2558 - 2562 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือและต่ำกว่าบางกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน นอกจากนี้ในบางจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่จังหวัดลำปางและลำพูน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (รายกลุ่มจังหวัด)

ตารางที่ 7 สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ 4 กลุ่ม

กลุ่มจังหวัด	2560	2562
ประเทศไทย	95.27	95.56
ภาคเหนือ	97.37	97.29
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	96.94	95.49
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	97.71	98.38
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	97.38	97.54
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	97.43	97.64

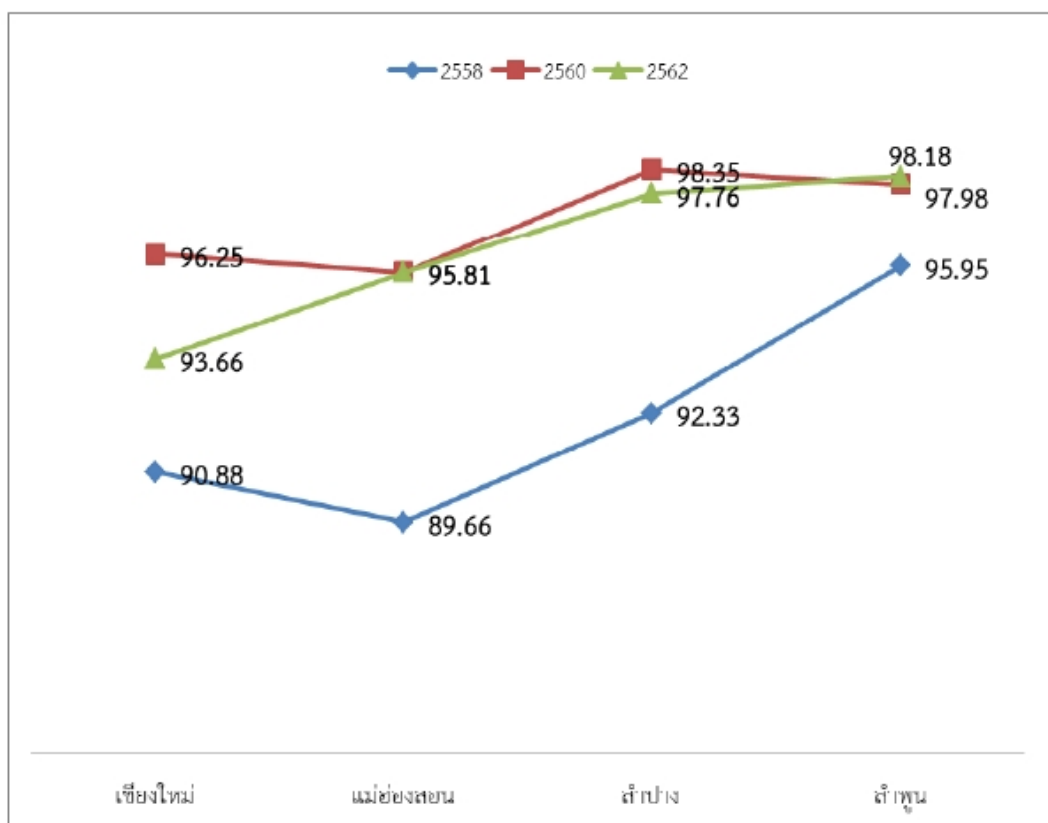
ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

ตารางที่ 8 สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	2558	2560	2562
เชียงใหม่	90.88	96.25	93.66
แม่ฮ่องสอน	89.66	95.81	95.81
ลำปาง	92.33	98.35	97.76
ลำพูน	95.95	97.98	98.18

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ.2566 - 2570)

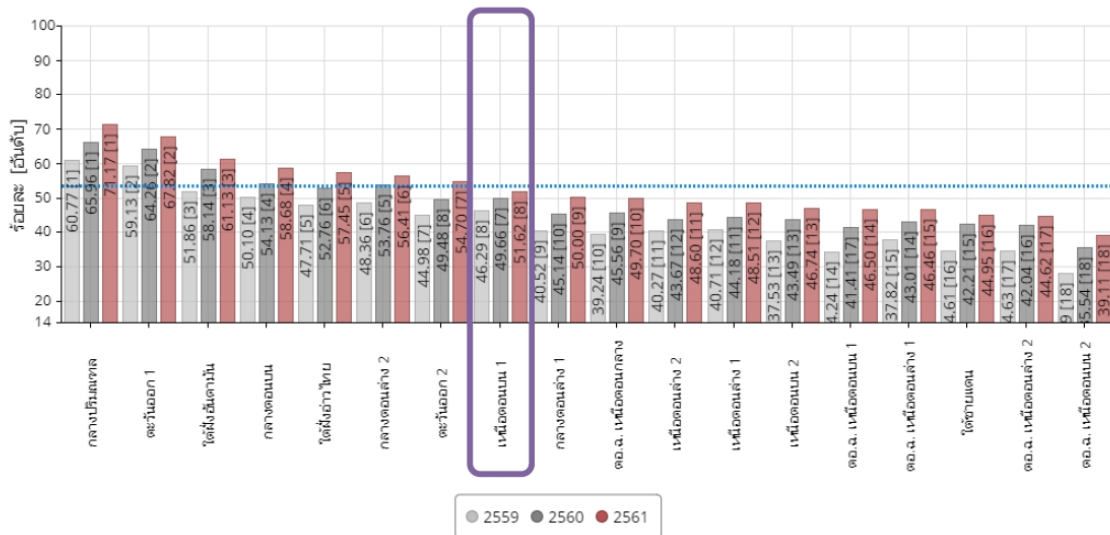
แผนภาพที่ 6 แสดงสัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา (ร้อยละ) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกเป็นรายจังหวัด

4.5 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวนอยู่ที่ 1,487,753 ราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดอยู่ที่ 862,610 ราย ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด อยู่ที่ 71,060 ราย

ตารางที่ 9 สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (รายกลุ่มจังหวัด)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (คน)				
	2557	2558	2559	2560	2561
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,089,596	1,137,368	1,342,287	1,435,829	1,487,753
เชียงใหม่	689,663	705,339	819,008	845,240	862,610
แม่ฮ่องสอน	46,427	46,634	57,399	58,238	71,060
ลำปาง	221,532	239,064	291,994	349,746	356,339
ลำพูน	131,974	146,331	173,886	182,605	197,744

แผนภาพที่ 7 แสดงสัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร (รายกลุ่มจังหวัด)

4. การปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน โดยมีอำเภอทั้งหมด รวม 53 อำเภอ 400 ตำบล 4,030 หมู่บ้าน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 แห่ง เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 200 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 207 แห่ง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนเขตการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
เชียงใหม่	25	204	2,067	1	1	4	116	89
แม่ฮ่องสอน	7	45	416	1	-	1	6	42
ลำปาง	13	100	870	1	1	3	39	59
ลำพูน	8	51	577	1	-	1	39	17
รวม	53	400	4,030	4	2	9	200	207

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ข้อมูล ณ วันที่ 9 กันยายน 2563

5. ประชากร

จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562-2565 พบว่ามีแนวโน้มอัตราการลดลง โดย พ.ศ. 2565 มีอัตราการลดลงเทียบกับปี พ.ศ. 2564 และในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 3,197,607 คน แยกเป็น ประชากรชาย จำนวน 1,550,703 คน และประชากรหญิง จำนวน 1,646,904 คน โดยจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2562-2565

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)			
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
เชียงใหม่	1,779,254	1,784,370	1,789,385	1,792,474
แม่ฮ่องสอน	284,138	284,549	285,916	286,786
ลำปาง	738,316	728,964	724,678	718,790
ลำพูน	405,075	402,011	401,139	399,557
รวม	3,206,783	3,199,894	3,201,118	3,197,607

ที่มา : จำนวนประชากร ณ เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2562 – 2565 (ฐานข้อมูลสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2565

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน) ปี 2565			จำนวนบ้าน (หลังคาเรือน) ปี 2565
	ชาย	หญิง	รวม	
เชียงใหม่	864,339	928,135	1,792,474	866,675
แม่ฮ่องสอน	145,194	141,592	286,786	119,841
ลำปาง	349,574	369,216	718,790	302,165
ลำพูน	191,596	207,961	399,557	188,061
รวม	1,550,703	1,646,904	3,197,607	1,476,742

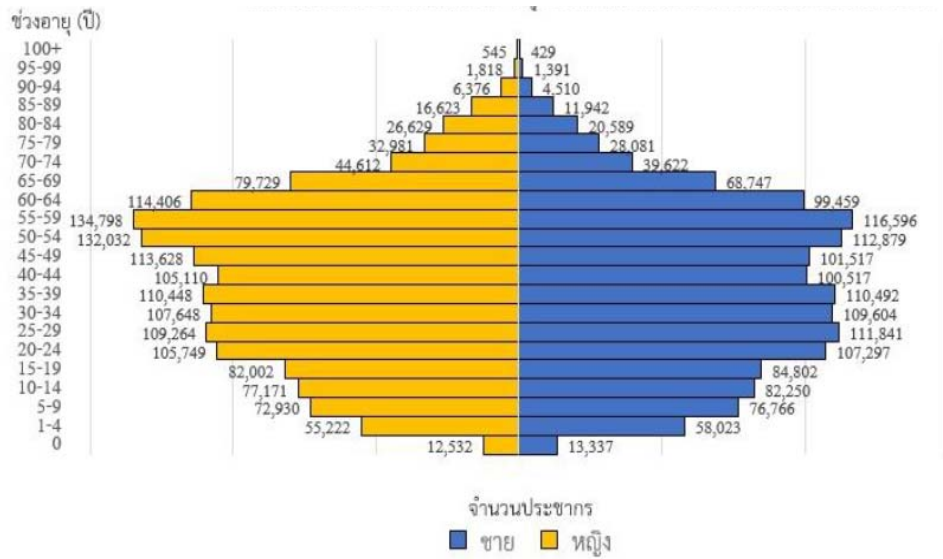
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ปี 2565

จำนวนครัวเรือนและความหนาแน่นประชากรจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2565 จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนบ้าน (หลังคาเรือน) และความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนบ้าน (หลังคาเรือน) และความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด

แผนภาพที่ 8 แสดงจำนวนครัวเรือน และความหนาแน่นประชากร

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมการปกครอง

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง (ประชากรประกาศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 31 ธันวาคม 2561)
 แผนภาพที่ 9 พีระมิดโครงสร้างประชากรกลางปี กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2561

จากปิรามิดโครงสร้างประชากรดังกล่าว จะพบว่า ช่วงอายุประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนสูงทั้งเพศชายและเพศหญิงในช่วงอายุระหว่าง 55-59 ปี 50-54 ปี และ 60-64 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของการมีประชากรสูงอายุที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

6. สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง

6.1 ข้อมูลเศรษฐกิจ

1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2557 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี เท่ากับ 372,855 ล้านบาท โดยโครงสร้างผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ แยกตามภาค และแยกตามรายสาขาการผลิต ดังนี้

(1) แยกเป็นภาค ปี 2557

ภาค	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รายละเอียด
ภาคเกษตร	81,476	22.00	ประกอบด้วย 2 สาขาการผลิต 1) สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ 2) สาขาประมง
ภาคอุตสาหกรรม	72,470	19.30	ประกอบด้วย 2 สาขาการผลิต 1) สาขาการทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน 2) สาขาอุตสาหกรรม
ภาคบริการ	218,909	58.70	ประกอบด้วย 12 สาขาการผลิต

ภาค	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รายละเอียด
			1) สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา 2) สาขาการก่อสร้าง 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน 4) สาขาโรงแรม และภัตตาคาร 5) สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม 6) สาขาตัวกลางทางการเงิน 7) สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการ ทางธุรกิจ 8) สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ 9) สาขาการศึกษา 10) สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคม สงเคราะห์ 11) สาขาการให้สาขาการบริการให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ 12) สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ปี 2559

(2) แยกรายสาขา ปี 2557

สาขา	2555	2556	2557
การเกษตร ล่าสัตว์ และป่าไม้	77,194	70,714	80,706
การประมง	800	690	770
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	15,266	14,163	14,832
อุตสาหกรรม	48,682	51,662	57,638
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	8,774	9,700	10,080
การก่อสร้าง	18,701	19,556	16,946
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	37,217	36,422	41,658
โรงแรม และภัตตาคาร	11,753	13,845	35,226

สาขา	2555	2556	2557
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	12,238	12,968	14,246
ตัวกลางทางการเงิน	17,435	19,229	21,991
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	14,623	14,591	16,024
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศรวมทั้ง การประกันสังคม	24,528	22,215	17,450
การศึกษา	23,425	24,728	26,923
การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	11,759	12,221	12,780
การให้สาขาการบริการให้บริการชุมชน สังคม และบริการ ส่วนบุคคลอื่นๆ	3,816	4,180	1,162
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	1,239	1,759	1,323
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	327,370	328,758	372,855

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ปี 2559

ในปี พ.ศ. 2557 มูลค่าเศรษฐกิจรายสาขาที่สำคัญ 5 ลำดับแรกของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่ 1) สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ 2) สาขาอุตสาหกรรม 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล 4) สาขาโรงแรมและภัตตาคารและ 5) สาขาการศึกษา

2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita) ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) ในปี พ.ศ. 2557-2559 จำแนกรายจังหวัดได้ ดังนี้

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	114,280	115,012	122,414
เชียงใหม่	115,518	120,586	130,034
แม่ฮ่องสอน	52,757	59,431	61,255
ลำปาง	87,422	87,145	93,557
ลำพูน	188,268	169,491	172,717

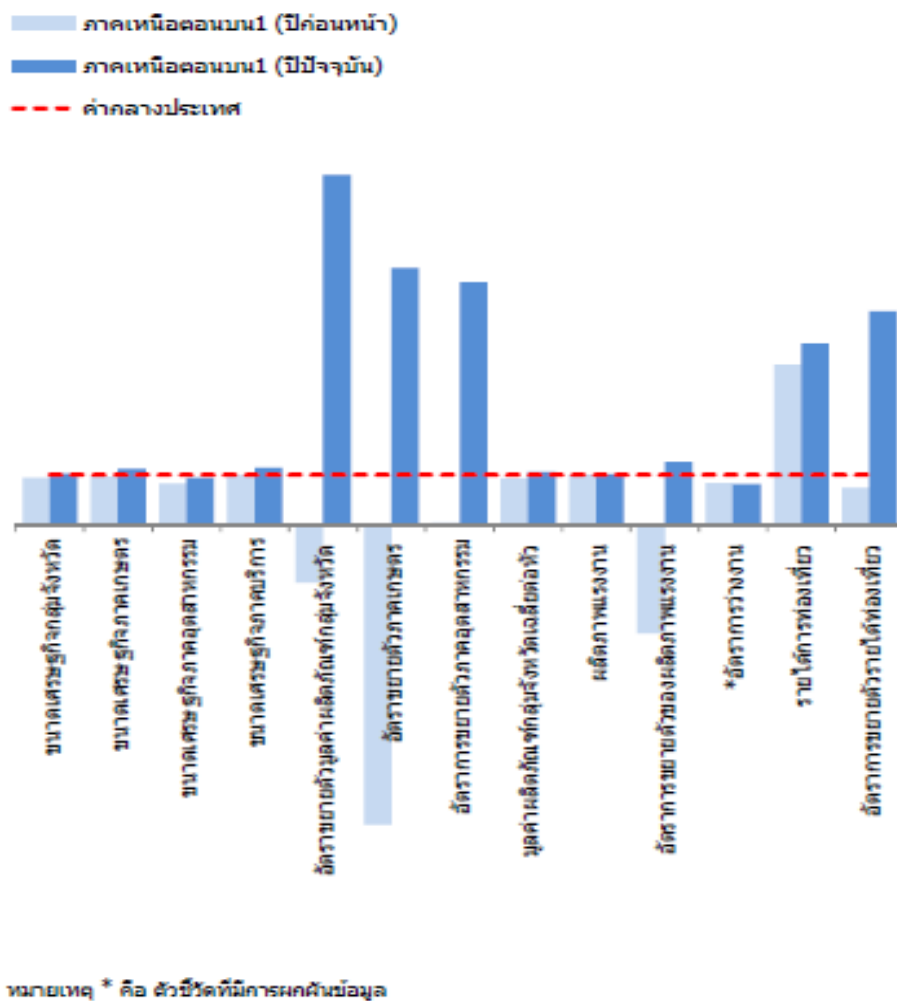
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita) ในปี พ.ศ.2559 มีมูลค่า 122,414 บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2557 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 114,280 บาทต่อคนต่อปี

ในปี พ.ศ.2559 จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรสูงที่สุดอยู่ที่ 130,034 บาท ต่อคนต่อปี และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรต่ำที่สุดอยู่ที่ 61,255 บาทต่อคนต่อปี

จากข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน 13 ตัวชี้วัด พบว่า ในภาพรวม กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี พิจารณาจากตัวชี้วัดเกือบทุกตัวอยู่ใน

ระดับสูงกว่าค่ากลางของประเทศ ไม่ว่าจะเป็น ขนาดเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตร ขนาดเศรษฐกิจภาคบริการ อัตราขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด อัตราขยายตัวภาคเกษตร อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว ผลิตภาพแรงงาน อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน อัตราการว่างงาน รายได้การท่องเที่ยว และอัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว ยกเว้นตัวชี้วัดขนาดเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่แม้จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากเดิม คือ 65,825 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2556 เป็นมูลค่า 72,470 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2557 แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งอยู่ที่ 77,161 ล้านบาท

สำหรับตัวชี้วัดที่สูงกว่าค่ากลางของประเทศนั้น พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีผลการดำเนินงานที่โดดเด่น กล่าวคือ เป็นกลุ่มจังหวัดที่เศรษฐกิจโดยรวมและรายได้จากการท่องเที่ยวขยายตัวมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ รวมทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรมก็มีอัตราการขยายตัวสูงเช่นกัน แสดงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายและเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดในปีก่อนหน้า พบว่า มีมูลค่าสูงขึ้นและอันดับที่ดีขึ้นทุกตัวชี้วัด ซึ่งอาจสะท้อนได้ว่าส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มให้สาขาเศรษฐกิจหลักอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 10 ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัด	ค่ากลางของประเทศ		ภาคเหนือตอนบน 1		หน่วย
	ปีก่อนหน้า	ปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปัจจุบัน	
ขนาดเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด	349,282	363,720	328,758	372,855	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตร	74,312	72,792	71,403	81,476	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม	79,283	77,161	65,825	72,470	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคบริการ	192,846	191,230	191,530	218,909	ล้านบาท
อัตราขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด	1.51	- 0.26	- 1.74	8.59	ร้อยละ
อัตราขยายตัวภาคเกษตร	0.38	0.98	- 7.98	5.04	ร้อยละ
อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม	2.14	1.25	0.08	6.08	ร้อยละ
มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว	115,392	114,939	106,701	121,312	บาท/คน
ผลิตภาพแรงงาน	112,801	125,946	113,369	128,011	บาท/คน
อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน	0.45	10.28	- 0.98	12.92	ร้อยละ
อัตราการว่างงาน	0.83	0.75	0.98	0.90	ร้อยละ
รายได้การท่องเที่ยว	20,405	22,313	65,305	80,874	ล้านบาท
อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว	13.10	5.57	9.68	23.84	ร้อยละ

แผนภาพที่ 11 ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด

จากตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) ข้างต้น ประเด็นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ควรให้ความสำคัญ ได้แก่

- 1) การรักษาคุณภาพสินค้าและบริการให้คงมาตรฐานของภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดี พร้อมทั้งพัฒนาให้มีความโดดเด่นยิ่งขึ้น และเชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัดในกลุ่มมากขึ้น
- 2) พัฒนาและอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่นทั้งองค์ความรู้ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานในการสืบสานการพัฒนาและส่งต่อให้คนรุ่นหลังได้อย่างมีคุณค่า
- 3) คัดสรรผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีศักยภาพเพื่อเร่งพัฒนาสร้างคุณค่าอย่างเข้มข้นโดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายในกลุ่ม Culture, Creativity, High-value Services เพื่อยกระดับสู่ตลาดคุณภาพสูง
- 4) เพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงานตามแนวทางเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร และเชื่อมโยงสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่มีศักยภาพบนฐานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

6.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ภาคประชาสังคมของของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่จะอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง และหลากหลายประกอบด้วยคนไทยล้านนาพื้นราบดั้งเดิม ชุมชนชาวคริสต์ มุสลิม และจีน กลุ่มชาติพันธุ์พื้นที่สูง (ชนเผ่า) และคนย้ายถิ่นฐานเข้ามาใหม่จากต่างจังหวัดและต่างชาติ ความเป็นมาและความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ร่วมกันตั้งแต่การสร้างบ้านแปลง

เมือง เริ่มตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 13 มีการสร้างเมืองหริภุญไชย (ลำพูน) ขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำปิง และสร้างเมืองเขลางค์นคร (ลำปาง) ขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำวัง มีกษัตริย์ผู้ปกครองเป็นเครือญาติและอยู่ในราชวงศ์เดียวกัน คือเมืองหริภุญไชย มีพระนางจามเทวีเป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์จามเทวี มีราชบุตรฝาแฝด 2 องค์ ได้แก่ พญามหันตยศกับพญาอนันตยศ ภายหลังพระนางจามเทวีได้มอบราชสมบัติให้พญามหันตยศเป็นกษัตริย์เมืองหริภุญไชยของค์ต่อมาแล้วได้โปรดให้สร้างเมืองเขลางค์นครให้พญาอนันตยศเป็นกษัตริย์ปกครองทั้งเมืองหริภุญไชยและเมืองเขลางค์นคร จึงมีกษัตริย์ในราชวงศ์จามเทวีปกครองสืบทอดกันมาเป็นบ้านพี่เมืองน้อง มีศิลปวัฒนธรรมแบบหริภุญไชย ดังปรากฏโบราณวัตถุที่พบบริเวณวัดพันเชิง (ร้าง) และพบพระพิมพ์แบบหริภุญไชยในแม่น้ำวังบริเวณช่วงที่ไหลผ่านอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เป็นต้น ต่อมาในต้นพุทธศตวรรษที่ 19 พญามังรายกษัตริย์แคว้นโยนกองค์ที่ 25 และเป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์มังราย ได้ผนวกรวมแคว้นหริภุญไชย (ลำพูน) และแคว้นเขลางค์นคร (ลำปาง) เป็นอาณาจักรล้านนา และได้สถาปนาเมืองเชียงใหม่ให้เป็นราชธานีเมื่อ พ.ศ. 1839 ตั้งแต่ช่วงเวลานี้มาโดยเฉพาะเมืองเชียงใหม่กับเมืองลำพูน ถือว่าเป็นเมืองคู่พระอัยยูไถ้ราชธานี บางยุคสมัยกษัตริย์ที่เชียงใหม่ก็ปกครองเมืองลำพูนโดยตรงไม่ได้โปรดแต่งตั้งให้มีเจ้าเมืองลำพูนออกไปปกครอง ส่วนเมืองลำปาง บางยุคสมัยก็ปกครองโดยเจ้านายเชื้อพระวงศ์ในราชวงศ์มังรายที่ส่งไปปกครอง เช่น เจ้าหมื่นดงนคร เจ้าเมืองลำปาง เป็นราชบุตรของพญาแสนเมืองมา กษัตริย์ล้านนาองค์ที่ 7 (พ.ศ. 1928-1944) เป็นต้น

ส่วนเมืองแม่ฮ่องสอนสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2414 โดยพระเจ้าอินทวิชยานนท์ (เจ้าหนานอินทนนท์) พระเจ้านครเชียงใหม่องค์ที่ 7 (พ.ศ. 2416-2440) ราชวงศ์เจ้าเจ็ดตนได้แต่งตั้งขานกะเลให้เป็นพญาสิงหนาทราชาเจ้าฟ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนแรกตั้งแต่นั้นมา เมืองแม่ฮ่องสอนจึงขึ้นตรงต่อเมืองนครเชียงใหม่ต้องส่งส่วยให้เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่และถือน้ำสัจจะต่อเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่เป็นประจำทุกปี หากเจ้าฟ้าเมืองแม่ฮ่องสอนถึงแก่วายชนม์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ก็จะแต่งตั้งทายาทให้เป็นเจ้าฟ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนต่อไป และเจ้านายเมืองแม่ฮ่องสอนก็มีการเสกสมรสกับกับเจ้านายเมืองเชียงใหม่ เช่น เจ้านางคำแดงธิดาเจ้านางเม็ยะ เจ้าฟ้าเมืองแม่ฮ่องสอนคนที่ 2 (พ.ศ.2427-2434) ได้เสกสมรสกับเจ้าน้อยสุขเกษมราชบุตรของเจ้าหญิงอุบลวรรณราชันดดาของพระเจ้ากาวิโลรสสุริยวงศ์ (เจ้าหนานสุริยวงศ์) พระเจ้านครเชียงใหม่องค์ที่ 6 เป็นต้น

ด้วยความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนานดังกล่าว ทำให้ในปัจจุบันจังหวัดต่าง ๆ ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังคงปรากฏมรดกและร่องรอยทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมให้เห็นนอกเหนือวัดวาอารามต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ประตูเมือง กำแพงเมือง คูเมือง ป้อมปราการ เป็นต้น นอกจากนี้ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ทำให้สภาพทางสังคมวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต มีความใกล้เคียงและคล้ายคลึงกัน โดยอัตลักษณ์อันโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 คือ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าและเป็นอัตลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมล้านนาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา การแต่งกาย อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาสาขาต่าง ๆ เช่น ทอผ้า แกะสลัก จักสาน ความหลากหลายทางด้านวิถีชีวิต ภาษาพูด การแต่งกาย

ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ การดำเนินชีวิต อันเกิดจากภูมิปัญญาที่ผ่านการเรียนรู้จากธรรมชาติ การสังเกต จนกลายเป็นองค์ความรู้ให้ลูกหลานได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น การทอผ้า หรือช่างฝีมือต่าง ๆ พิธีกรรม อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต

ในด้านสังคม จากข้อมูลดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ประจำปี พ.ศ. 2563 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า จังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน ซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการงาน รายได้ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การคมนาคมและการสื่อสาร การมีส่วนร่วม ดังนี้

ตารางที่ 13 การจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประจำปี 2564 จำแนกตามดัชนีย่อยและจังหวัด

จังหวัด	ลำดับ	สุขภาพ	การศึกษา	ชีวิตการงาน	เศรษฐกิจ	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	HAI	
										ลำดับ	ค่าดัชนี
เชียงใหม่		69	19	55	30	61	68	58	12	56	0.6253
แม่ฮ่องสอน		72	76	19	64	69	9	74	26	77	0.5730
ลำปาง		76	9	46	34	14	52	35	7	29	0.6486
ลำพูน		77	14	17	15	47	51	50	1	36	0.6392

ที่มา : ดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี 2564, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ปี 2565

จากตารางข้างต้น แต่ละจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีค่าดัชนีแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีลำดับและค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงสุดในกลุ่ม และมีดัชนีเรื่องการมีส่วนร่วมเป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกต คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่าคะแนนต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดและต่ำสุดของประเทศ และจังหวัดลำพูนมีค่าดัชนีบางด้านที่ต่ำเป็นลำดับสุดท้ายของทั้งประเทศ คือ สุขภาพ ซึ่งสะท้อนถึงความเร่งด่วนในการจัดการแก้ไขปัญหาในด้านดังกล่าวอย่างจริงจัง

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index : HDI)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งเป็นหน่วยงานประสานความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาของสหประชาชาติ (UN) ได้เผยแพร่รายงานการพัฒนาของมนุษย์ (Human Development Report) ปี 2021/2022 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2565 พบว่า สวิตเซอร์แลนด์ได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์สูงสุดในครั้งนี้ สูงถึง 0.962 แซงหน้าแชมป์เก่า 10 สมัยซ้อนอย่างนอร์เวย์ ที่รั้งอันดับที่ 2 ในปีนี้ มีดัชนีอยู่ที่ 0.961 ส่วนอันดับที่ 3 เป็นของไอซ์แลนด์ มีดัชนีอยู่ที่ 0.959 โดยประเทศส่วนใหญ่ใน 10 อันดับแรกล้วนเป็นประเทศในยุโรป โดยเฉพาะในแถบสแกนดิเนเวีย ขณะที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงของจีนรั้งอันดับที่ 4 ส่วนประเทศเพื่อนบ้านในย่านอาเซียนอย่างสิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 12 จากโซนหัว

ตาราง มีดัชนีอยู่ที่ 0.939 ขณะที่บรูไนอยู่อันดับที่ 51 มีดัชนีอยู่ที่ 0.829 และมาเลเซียที่อยู่อันดับ 62 มีดัชนีอยู่ที่ 0.803

สำหรับประเทศไทยในปี 2021 (พ.ศ. 2564) มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ หรือ HDI Value อยู่ที่ระดับ 0.800 ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 66 จาก 191 ประเทศทั่วโลก จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูงมาก และไทยอยู่ในประเทศกลุ่มนี้ต่อเนื่องมา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2019 หรือ พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา และ หากพิจารณาเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า มี 4 ประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับ “สูงมาก” ได้แก่ สิงคโปร์ (0.939) บรูไน (0.829) มาเลเซีย (0.803) และ ไทย (0.800)

ทั้งนี้ HDI จะวัดความสำเร็จโดยเฉลี่ยของแต่ละประเทศในการพัฒนามนุษย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความรู้ และด้านการครองชีพ แบ่งระดับการพัฒนาเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งในปี 2021 มี 191 ประเทศทั่วโลกจัดอยู่ในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่มีการพัฒนาสูงมาก (ดัชนี 0.800-1.000) มีจำนวน 66 ประเทศ
- กลุ่มที่มีการพัฒนาสูง (ดัชนี 0.700-0.799) มีจำนวน 49 ประเทศ
- กลุ่มที่มีการพัฒนาระดับกลาง (ดัชนี 0.550-0.699) มีจำนวน 44 ประเทศ
- กลุ่มที่มีการพัฒนาต่ำ (ดัชนี 0.350-0.549) มีจำนวน 32 ประเทศ

การที่ประเทศไทยมีผลการพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงมากได้ต่อเนื่อง สะท้อนถึงความสำเร็จในการผลักดันนโยบายด้านต่างๆ ของรัฐบาล ซึ่งจะยังคงขับเคลื่อนโดยรับฟังข้อเสนอแนะขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น UNDP มาปรับใช้ และเดินทางตามแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนแม่บทฉบับต่างๆ ที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดีขึ้นต่อเนื่อง

6.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ กล่าวคือ

1) ทรัพยากรดิน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีลักษณะภูมิประเทศเต็มไปด้วยเทือกเขาและหุบเขา จึงทำให้เกิดดินประเภทต่างๆ ที่พบตามแถบภูเขา ที่สูง ที่ผุพังจากหินต่าง ๆ หลายชนิด ดินมีลักษณะดินบางตามที่ลาดชันและเต็มไปด้วยกรวดหิน พอที่จะมีป่าไม้ปกคลุมและทำการเพาะปลูกแบบทำไร่เลื่อนลอยได้ ส่วนในบริเวณหุบเขาหรือแอ่งแผ่นดินซึ่งเป็นที่ราบที่มีระดับต่าง ๆ กัน จะมีเนื้อดินหนาสมบูรณ์กว่า เพราะน้ำพาตะกอนจากไหล่เขามาทับถมทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นป่าต้นน้ำอันอุดมสมบูรณ์ของประเทศ ป่าไม้ที่พบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เช่น

- ป่าดิบเขา เป็นป่าที่ปรากฏอยู่ในระดับความสูงเกินกว่า 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเลขึ้นไป ที่ระดับความสูงดังกล่าวภูมิอากาศจะหนาวเย็นและมีความชื้นสูงตลอดทั้งปี ป่าชนิดนี้พบกระจายอยู่ตามยอดเขาสูง โดยเฉพาะทางแถบเทือกเขาทางฝั่งตะวันตกของภาคเหนือลักษณะโครงสร้างที่แท้จริงของป่าชนิดนี้สามารถพบเห็นได้จากป่าบริเวณยอดดอยอินทนนท์

- ป่าดิบแล้ง เป็นป่าที่กระจายทั่วไปตามที่ราบเชิงเขา ไหล่เขา และหุบเขาที่ชุ่มชื้น

จนถึงพื้นที่ระดับความสูงไม่เกิน 950 เมตร มีน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,000 ถึง 2,000 มิลลิเมตรต่อปี โดยมีช่วงความแห้งแล้งที่ยาวนานประมาณ 3 - 4 เดือน มีดินค่อนข้างลึก สามารถกักเก็บน้ำได้ดีพอควร

- ป่าเบญจพรรณ เป็นป่าที่มีพรรณไม้เด่น 5 ชนิด ได้แก่ ไม้สัก มะค่า แดง ประดู่ และชิงชัน จะพบป่าชนิดนี้ได้ในพื้นที่ที่มีฤดูกาลแบ่งแยกชัดเจน มีช่วงแห้งแล้งยาวนานเกินกว่า 3 เดือน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1,200-1,400 มิลลิเมตรต่อปี ที่ระดับความสูงตั้งแต่ 50-800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

- ป่าเต็งรัง เป็นป่าที่มีความหนาแน่นของต้นไม้ไม่น้อยกว่าป่าเบญจพรรณ เพราะดินตื้นกักเก็บน้ำได้น้อย ป่าเต็งรังเกิดขึ้นที่ระดับความสูงประมาณ 50-1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล มีช่วงแห้งแล้งจัดเกิน 4 เดือนต่อปี ประกอบกับปริมาณน้ำฝนตกน้อยคือ 900-1,200 มิลลิเมตรต่อปีเท่านั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดที่กำหนดการคงอยู่ของป่าเต็งรังคือ ไฟป่า ซึ่งมักเกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม เนื่องจากไฟเป็นตัวจัดการโครงสร้างป่าและคัดเลือกพันธุ์ไม้

2) ทรัพยากรแร่ธาตุ เนื่องจากภูมิประเทศที่มีโครงสร้างเป็นภูเขา เนินเขา และแอ่งแผ่นดินในยุคกลางเก่า กลางใหม่ จึงอุดมไปด้วยทรัพยากรแร่โลหะ แร่โลหะ และแร่เชื้อเพลิง

(1) แร่โลหะที่สำคัญพบได้ตามภูเขาหินแกรนิต

- แร่ดีบุก จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง แต่มีปริมาณการผลิตไม่มากเท่ากับแหล่งดีบุกสำคัญทางภาคใต้

- ทังสแตนหรืออูลแฟรม ที่พบมากในภาคเหนือ คือ แหล่งแร่ซีไรท์ เป็นแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจการค้าและยุทธปัจจัยสำคัญ พบแถบภูเขาสูงในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งมีเหมืองดำเนินการผลิตถึง 10 เหมือง ที่สำคัญคือเหมืองที่อำเภอแม่ลาน้อย เหมืองห้วยหลวง และเหมืองแม่สะเรียง ทางด้านตะวันตกของกลุ่มน้ำยม

- ตะกั่วและสังกะสี แร่ตะกั่วและสังกะสีมักจะเกิดร่วมกัน แต่ที่พบยังมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์เหมือนที่พบในภาคตะวันตก ในภาคเหนือมีแหล่งแร่ตะกั่วและสังกะสีในแถบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง

- ทองแดง แหล่งแร่ทองแดงมีอยู่หลายแห่งของประเทศ แต่เป็นแหล่งแร่ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพียงไม่กี่แห่ง เช่น จังหวัดลำปาง

- เหล็ก แหล่งแร่เหล็กในภาคเหนือพบที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

- แมงกานีส แหล่งแมงกานีสในภาคเหนือ มีแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในจังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง

(2) แร่โลหะที่สำคัญที่พบในภาคเหนือ ได้แก่

- ฟลูออไรต์ แหล่งแร่ฟลูออไรต์ภาคเหนือพบที่ อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน อำเภอฝาง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอฮอด อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- แบไรต์ แหล่งแร่แบไรต์ที่สำคัญในภาคเหนือพบที่ บริเวณภูไม้ตอง อำเภอดอยเต่า

อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง

- ยิปซัม แหล่งยิปซัมที่สำคัญในภาคเหนือได้แก่ แหล่งแม่เกาะ อำเภอแม่เกาะ จังหวัดลำปาง แหล่งแม่ก๊วะ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

- ฟอสเฟต มีแหล่งเล็ก ๆ อยู่ที่ ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

- ดินขาวหรือดินเกาลินได้มีการพบและผลิตดินขาวพบที่ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง นอกจากนี้ยังมีแร่โลหะอื่น ๆ ที่พบในภาคเหนืออีกเช่น แร่หินม้าที่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(3) แร่เชื้อเพลิง ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ คือ มีการนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงสำคัญในโรงงานไฟฟ้า เครื่องจักรกล โรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และในกิจการขนส่งต่าง ๆ เช่น ในเครื่องบิน รถยนต์ เรือยนต์ เป็นต้น

- หินน้ำมัน พบที่บ้านป่าคา อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน แต่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากการแยกน้ำมันออกจากหินน้ำมันต้องลงทุนสูง

- บีโตร์เลียม น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติเหลว พบที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นำมาใช้เป็นน้ำมันหล่อลื่น น้ำมันดีเซลหมุนเร็วปานกลางและน้ำมันเตา

- ลิกไนต์ พบที่ อำเภอแม่เกาะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงงาน บ่มยา และโรงไฟฟ้า (ที่มา : เว็บไซต์ <http://noth.net84.net/5.htm>)

3) ทรัพยากรน้ำกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำผิวดินจากแม่น้ำสำคัญ ได้แก่

- แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลอยู่ในหุบเขาระหว่าง ทิวเขาถนนธงชัยกลาง กับทิวเขาผีปันน้ำ ตะวันตก มีต้นน้ำอยู่ที่ตอยถั่ว ในเทือกเขาแดนลาว เขตตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากต้นกำเนิดน้ำแม่ปิงไหลลงมาทิศใต้ ผ่านเมืองเชียงใหม่ลำพูนและไหลเข้าเขตจังหวัดตาก ไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก แล้วไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชร บรรจบกับแม่น้ำน่านที่จังหวัดนครสวรรค์รวมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 715 กิโลเมตร ระยะทางที่แม่น้ำปิงไหลผ่านพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีความยาวประมาณ 335 กิโลเมตร และเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดลำพูน ลงไปทางทิศใต้เป็นระยะทางยาวประมาณ 70 กิโลเมตรในจังหวัดลำพูน น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง โดยเรียงจากเหนือจดใต้คือน้ำแม่ทา น้ำแม่กง แม่น้ำลี้ ห้วยแม่ตาล ห้วยแม่หาด และน้ำแม่ก่อ นอกจากนี้ยังมีลำน้ำที่ไม่มีชื่ออีกเป็นจำนวนมากที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง แม่น้ำปิงมีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 6,355 ตารางกิโลเมตร

- แม่น้ำวัง มีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และอำเภอวังเหนือ ไหลมาทางใต้ผ่านอำเภอ วังเหนือ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอเกาะคา อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก แล้วไหลเข้าจังหวัดตากไปบรรจบกับแม่น้ำปิงที่เหนือบ้านปากวัง อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ช่วงที่แม่น้ำวังไหลผ่านเขตจังหวัดลำปาง มีความยาวประมาณ 382 กิโลเมตร

- แม่น้ำสาละวิน เป็นแม่น้ำนานาชาติมีต้นกำเนิดมาจากธิเบต ไหลผ่านทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านทางด้านตะวันออกของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และ ทางด้านตะวันตกของประเทศไทยแล้ววกกลับเข้าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และไหลลงสู่ทะเลอันดามัน

ความยาว ประมาณ 2,200 กิโลเมตร ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่น้ำสาละวิน มีอีกชื่อหนึ่งเรียกว่า แม่น้ำคอง ช่วงที่ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อย เป็นที่ตั้งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวินไหลลงทางใต้ผ่านอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมยเป็นเขตอุทยานแห่งชาติสาละวิน

- น้ำแม่กวง มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยผิ่ปันน้ำ (หรือดอยนางแก้ว) ดอยมด แล้วไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ลงสู่ที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน ผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทรายและไหลต่อลงไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองลำพูน แล้วบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้ำแม่กวงมีความยาวประมาณ 110 กิโลเมตร น้ำแม่กวงเป็นแม่น้ำที่สำคัญอีกสายหนึ่งใน บริเวณที่ราบเชียงใหม่- ลำพูน มีลำน้ำสาขาที่สำคัญคือ น้ำแม่ทาและห้วยแม่สะแงะ น้ำแม่กวงมีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 1,740 ตารางกิโลเมตร

- แม่น้ำลี้ มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยสบเทิม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ไหลลงไปทางใต้จนถึงบริเวณใกล้อำเภอลี้ จึงค่อยไหลวกกลับไปทางเหนือเป็นรูปตัวยู ผ่านอำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ่ง แล้วไหลต่อไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ บรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านวังสะแกง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แม่น้ำลี้มีความยาวประมาณ 180 กม. แม่น้ำลี้มีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 315 ตารางกิโลเมตร

4) ระบบชลประทาน เขตลุ่มน้ำปิงตอนบนลุ่มน้ำกก (ลำน้ำฝาง) และลุ่มน้ำสาละวิน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ 2 เขื่อน ได้แก่ เขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล มีปริมาณน้ำ 74.643 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 28.17 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (12.46 ล้านลบ.ม.) และเขื่อนแม่กวงอุดมธารา มีปริมาณน้ำ 42.278 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 16.08 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (12.50 ล้านลบ.ม.) และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางจำนวน 18 อ่าง คือ อ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตจังหวัดเชียงใหม่ 12 อ่าง ในเขตจังหวัดลำพูน 4 อ่าง และในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2 อ่าง มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 118 แห่ง ในเขตจังหวัดลำพูน จำนวน 46 แห่ง ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 29 แห่ง ขณะที่เขตลุ่มน้ำวัง จังหวัดลำปาง มีเขื่อนขนาดใหญ่ 2 แห่ง คือ เขื่อนกิ่วคอหมา และเขื่อนกิ่วลม มีปริมาณน้ำ 101 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 36 ส่วนอ่างเก็บน้ำ 28 แห่ง มีปริมาณน้ำคิดเป็นร้อยละ 42.52

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา จากเอกสารข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2565 (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 รายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลภาพรวม สถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นๆ ปีการศึกษา 2565 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ตารางที่ 14 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และครู/อาจารย์ ของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นๆ ปีการศึกษา 2565 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ที่	สังกัด	สถานศึกษา	นักเรียน/นักศึกษา	ครู/อาจารย์
กระทรวงศึกษาธิการ		1,851	486,413	33,304
1	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1,551	308,729	24,590
2	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	212	99,355	7,589
3	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	35	43,304	1,125
4	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)	53	35,025	-
กระทรวงอื่น ๆ		1,311	71,745	1,143
5	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)	17	3,037	243
6	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (สพช.)	51	5,003	699
7	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.)	1	541	71
8	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (อปท.)	1,209	60,235	-
9	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตชด.)	32	2,565	47
10	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม	1	364	83
รวมทั้งสิ้น		3,162	558,158	34,447

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน และลำปาง ปีการศึกษา 2565

ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน ปี 2565

2. ข้อมูลประชากรวัยเรียน (13 – 18 ปี)

ปีพุทธศักราช 2562 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีประชากรวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 13 – 18 ปี จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,476,491 คน จำแนกเป็น ปี 2562 จำนวน 496,106 คน แยกเป็น เพศชาย 254,524 คน หญิง 241,582 คน ปี 2563 จำนวน 492,909 คน แยกเป็น เพศชาย 252,842 คน หญิง 240,067 คน และปี 2564 จำนวน 487,476 คน แยกเป็น เพศชาย 250,302 คน หญิง 237,174 คน รายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 จำนวนประชากรวัยเรียน (13 – 18 ปี) ประจำปี 2562 – 2564

จำแนกตามจังหวัดและเพศ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ปี	เพศ	จังหวัด				รวม
		เชียงใหม่	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	
2562	ชาย	143,119	51,298	30,070	30,037	254,524
	หญิง	135,513	49,055	28,570	28,444	241,582
2563	ชาย	142,681	50,563	29,878	29,720	252,842
	หญิง	135,460	48,217	28,273	28,117	240,067
2564	ชาย	141,599	49,690	29,544	29,469	250,302
	หญิง	134,305	47,067	27,986	27,816	237,174
รวม		832,677	295,890	174,321	173,603	1,476,491

จากตารางที่ 15 พบว่า จำนวนประชากรวัยเรียน (13 – 18 ปี) ประจำปี 2562 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกตามจังหวัดและเพศ ดังต่อไปนี้

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีประชากรวัยเรียน (13 – 18 ปี) ประจำปี 2562 – 2564 จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 1,476,491 คน ประกอบด้วย

จังหวัดเชียงใหม่ 832,677 คน แยกเป็น ปี 2562 เพศชาย 143,119 คน หญิง 135,513 คน ปี 2563 เพศชาย 142,681 คน หญิง 135,460 คน และปี 2564 เพศชาย 141,599 คน หญิง 134,305 คน

จังหวัดลำปาง 295,890 คน แยกเป็น ปี 2562 เพศชาย 51,298 คน หญิง 49,055 คน ปี 2563 เพศชาย 50,563 คน หญิง 48,217 คน และปี 2564 เพศชาย 49,690 คน หญิง 47,067 คน

จังหวัดลำพูน 174,321 คน แยกเป็น ปี 2562 เพศชาย 30,037 คน หญิง 28,570 คน ปี 2563 เพศชาย 29,878 คน หญิง 28,273 คน และปี 2564 เพศชาย 29,544 คน หญิง 27,986 คน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน 173,603 แยกเป็น ปี 2562 เพศชาย 30,037 คน หญิง 28,444 คน ปี 2563 เพศชาย 29,720 คน หญิง 28,117 คน และปี 2564 เพศชาย 29,469 คน หญิง 27,816 คน

3. ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 15 (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1)

3.1 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ประจำปีการศึกษา 2564

ภาค/ จังหวัด	1. สัดส่วนนักเรียนก่อนประถมศึกษา 3 - 5 ปีต่อ ประชากรกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี					2. ประชากรอายุ 6 - 11 ปี ได้เข้าเรียนระดับ ประถมศึกษา เทียบกับประชากรอายุ 6 -11 ปี				
	จำนวน (คน)					จำนวน (คน)				
	ผู้เรียน สังกัด ศธ.	ผู้เรียน สังกัดอื่น	รวม	ประชากร	ร้อยละ	ผู้เรียน สังกัด ศธ.	ผู้เรียน สังกัดอื่น	รวม	ประชากร	ร้อยละ
รวมทั้ง ประเทศ	1,355,585	216,881	1,572,466	2,075,483	75.76	4,127,197	541,481	4,668,678	4,718,930	98.94
ภาค 15	61,710	12,452	74,162	95,195	77.91	196,143	15,853	211,996	208,800	101.53
เชียงใหม่	36,928	7,118	44,046	56,617	77.80	121,889	8,756	130,645	120,993	107.98
แม่ฮ่องสอน	6,993	1,238	8,231	12,691	64.83	21,247	1,945	23,192	29,677	78.15
ลำปาง	10,397	2,408	12,805	15,615	82.00	32,148	2,392	34,540	35,743	96.63
ลำพูน	7,392	1,688	9,080	10,272	88.40	20,859	2,760	23,619	22,387	105.50
ภาค/ จังหวัด	3. ประชากรอายุ 12 - 14 ปี ได้เข้าเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นเทียบกับประชากรอายุ 12 - 14 ปี					4. สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา + อาชีวศึกษา) อายุ 15 - 17 ปีต่อ ประชากรกลุ่มอายุ 15 - 17 ปี				
	จำนวน (คน)					จำนวน (คน)				
	ผู้เรียน สังกัด ศธ.	ผู้เรียน สังกัดอื่น	รวม	ประชากร	ร้อยละ	ผู้เรียน สังกัด ศธ.	ผู้เรียน สังกัดอื่น	รวม	ประชากร	ร้อยละ
รวมทั้ง ประเทศ	2,032,626	226,765	2,259,391	2,386,321	94.68	1,860,555	108,546	1,969,101	2,431,676	80.98
ภาค 15	90,216	4,769	94,985	98,936	96.01	83,052	2,186	85,238	104,694	81.42
เชียงใหม่	53,877	2,555	56,432	56,814	99.33	47,600	1,513	49,113	60,042	81.80
แม่ฮ่องสอน	9,577	511	10,088	12,330	81.82	6,848	280	7,128	12,480	57.12
ลำปาง	16,712	1,025	17,737	18,884	93.93	17,548	290	17,838	20,461	87.18
ลำพูน	10,050	678	10,728	10,908	98.35	11,056	103	11,159	11,711	95.29

ที่มา : ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.2 ด้านคุณภาพการศึกษา (Quality)

ในปีการศึกษา 2564 สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดให้มีการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ตามความสนใจ ซึ่งทำการประเมินความสามารถ 2 ด้าน ได้แก่ การอ่านออกเสียง (การอ่านออกเสียงเป็นคำ และการอ่านออกเสียงข้อความ) และการอ่านรู้เรื่อง (การอ่านรู้เรื่องเป็นคำ การอ่านรู้เรื่องเป็นประโยค และการอ่านรู้เรื่องเป็นข้อความ) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในครั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้ข้อมูล เฉพาะสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22,692 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 334,550 คน เพื่อการจัดทำดัชนีระดับคุณภาพ คะแนนการประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลการประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT)			
สำนักงานศึกษาธิการภาค	การอ่านออกเสียง	การอ่านรู้เรื่อง	รวมทั้ง 2 ด้าน
รวมทั้งประเทศ	68.60	72.33	70.46
สำนักงานศึกษาธิการภาค 15	64.19	66.45	65.32

ที่มา : ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.3 ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ปีการศึกษา 2564 พบว่า สัดส่วนผู้เรียน อาชีวศึกษาต่อผู้เรียนสามัญศึกษาในภาพรวมของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 39.49 : 60.51 จากสัดส่วน ดังกล่าว พบว่า ร้อยละของผู้เรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าร้อยละของผู้เรียนสามัญศึกษา แต่แนวโน้มการ เข้ารับการศึกษ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-3) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561-2564 มีค่าร้อยละการ เข้ารับการศึกษเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 31.83 เป็นร้อยละ 39.49 ในปีการศึกษา 2564

สำนักงานศึกษาธิการภาค	สัดส่วนผู้เรียน				ผลต่าง ผู้เรียน อาชีวศึกษา
	ปีการศึกษา 2563		ปีการศึกษา 2564		
	อาชีวศึกษา	สามัญศึกษา	อาชีวศึกษา	สามัญศึกษา	
รวมทั้งประเทศ	34.48	65.52	39.49	60.51	5.01
สำนักงานศึกษาธิการภาค 15	32.04	67.96	38.59	61.41	6.55

ที่มา : ดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากเอกสารการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562-2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระบุผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2562 – 2564 ในพื้นที่ภาค 15 (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1) รายละเอียด ดังนี้

(ที่มา:สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.newonetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>)

ตารางที่ 16 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา											
	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
สพฐ.	48.01	55.54	50.58	30.72	39.08	35.99	31.74	29.06	36.30	34.66	37.85	34.45
สช.	54.64	62.54	56.00	48.38	60.78	55.65	39.15	35.13	41.24	41.82	44.26	38.22
กสท.	48.16	55.21	50.10	31.13	41.52	36.80	30.25	28.08	35.94	34.24	37.86	33.30
ตชด.	35.69	38.28	38.71	24.34	28.06	29.88	23.49	22.92	31.30	27.48	30.23	29.07
อว. (ร.ร.สาธิต)	57.44	62.47	62.71	47.93	71.04	74.75	44.89	50.42	55.23	45.47	50.95	45.70
การศึกษาพิเศษ	40.57	44.87	46.08	25.46	29.13	30.11	24.31	22.69	34.15	29.96	32.14	33.66
โหมสคูล	61.30	65.18	66.32	50.00	63.93	64.29	53.00	35.71	67.36	53.45	47.29	51.43
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	49.49	57.11	51.68	35.00	45.00	40.80	33.37	30.53	37.43	36.31	39.47	35.22
ระดับประเทศ	49.07	56.20	50.38	34.42	43.55	39.22	32.90	29.99	36.83	35.55	38.78	34.31

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา											
	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
จังหวัดเชียงใหม่	49.38	57.44	51.45	36.01	46.55	42.87	33.25	30.77	37.16	36.37	39.92	34.91
จังหวัดลำปาง	51.74	59.19	54.35	35.63	45.99	41.60	35.66	31.99	39.18	37.54	40.01	36.47
จังหวัดลำพูน	52.38	59.87	54.18	35.78	48.94	41.35	35.5	32.27	38.90	38.86	41.61	36.96
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	43.68	50.36	46.64	28.07	33.65	32.50	28.28	25.91	34.62	31.59	35.09	33.09
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	49.49	57.11	51.68	35.00	45.00	40.80	33.37	30.53	37.43	36.31	39.47	35.22
ระดับประเทศ	49.07	56.20	50.38	34.42	43.55	39.22	32.90	29.99	36.83	35.55	38.78	34.31

ตารางที่ 18 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา											
	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
สพฐ.	56.77	55.83	54.36	32.94	34.07	30.77	27.16	25.83	24.67	30.59	30.42	32.20
สช.	59.42	58.22	57.20	41.46	42.13	40.30	32.45	29.38	30.04	31.84	32.53	35.00
อว.(ร.ร.สาธิต)	77.41	73.69	70.16	68.79	65.13	65.14	62.45	53.00	53.38	45.73	43.44	45.93
กสท.	53.67	53.37	51.91	30.03	31.12	28.31	23.49	21.48	21.73	29.07	28.24	30.27
พลศึกษา	48.85	45.32	41.63	27.94	27.66	25.87	21.22	20.77	18.67	27.26	26.92	27.01
บัณฑิตฯ	54.36	51.70	57.22	28.78	33.01	29.96	21.33	19.69	25.93	29.27	29.86	29.04
พศ.	44.88	42.82	36.73	26.9	26.25	25.14	20.47	19.29	18.84	27.62	26.85	27.71
การศึกษาพิเศษ	49.61	48.40	46.72	27.55	27.59	26.13	20.71	19.31	20.14	28.29	26.73	28.96
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 1	56.66	55.72	53.75	34.39	35.37	32.11	27.87	26.20	25.27	30.70	30.64	32.37
ระดับประเทศ	55.14	54.29	51.19	33.25	34.38	31.11	26.73	25.46	24.47	30.07	29.89	31.45

ตารางที่ 19 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา											
	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
จังหวัดเชียงใหม่	57.44	56.63	54.40	35.92	36.97	33.85	28.62	27.10	26.05	30.95	31.22	32.74
จังหวัดลำปาง	56.74	55.53	54.51	33.64	34.52	31.72	28.33	26.44	26.09	31.05	30.59	32.74
จังหวัดลำพูน	57.04	58.04	55.83	32.94	35.89	31.80	27.62	26.71	25.47	30.60	30.88	33.75
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	51.80	50.31	49.40	29.13	29.48	27.47	23.13	21.61	21.70	28.76	28.05	29.87
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	56.66	55.72	53.75	34.39	35.37	32.11	27.87	26.20	25.27	30.70	30.64	32.37
ระดับประเทศ	55.14	54.29	51.19	33.25	34.38	31.11	26.73	25.46	24.47	30.07	29.89	31.45

ตารางที่ 20 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกตามสังกัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา														
	ภาษาไทย			สังคมศึกษา			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
สพฐ.	42.69	45.80	50.27	36.58	36.69	38.38	28.64	29.16	27.14	25.57	26.52	23.11	29.62	33.82	29.96
สช.	47.61	50.24	54.22	38.84	38.74	40.70	38.21	38.58	37.51	32.37	32.59	28.51	33.55	38.23	32.50
อว.(ร.ร.สาธิต)	66.85	69.13	70.52	48.52	50.10	53.14	65.47	64.21	67.01	63.79	63.18	57.73	52.53	59.25	45.78
กสท.	39.00	40.99	50.49	34.12	33.95	37.88	24.53	24.70	24.94	19.18	21.07	19.63	26.46	29.05	27.92
พลศึกษา	28.43	31.01	36.28	29.91	30.59	29.91	21.05	20.76	19.25	14.83	16.46	15.16	21.98	25.30	24.80
บัณฑิตฯ	34.76	37.08		32.42	32.60		22.15	24.67		17.27	19.35		24.61	27.09	
พศ.	31.10	32.48	37.56	31.15	30.86	33.22	21.47	22.41	19.56	15.16	17.34	15.66	24.11	25.69	24.52
การศึกษาพิเศษ	32.89	34.64	40.78	32.02	32.10	33.73	21.59	22.11	19.02	16.30	18.20	15.67	25.06	26.61	26.47
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 1	43.25	46.15	49.53	36.82	36.91	38.18	30.71	31.18	27.71	26.77	27.65	23.10	30.38	34.51	29.80
ระดับประเทศ	42.21	44.36	46.40	35.70	35.93	36.87	29.20	29.94	25.56	25.41	26.04	21.28	29.62	32.68	28.65

ตารางที่ 21 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นรายจังหวัดและกลุ่มสาระวิชา

กลุ่มจังหวัด/สังกัด	คะแนนเฉลี่ยรายวิชา														
	ภาษาไทย			สังคมศึกษา			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
ปีการศึกษา	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
จังหวัดเชียงใหม่	44.51	47.12	50.27	37.38	37.44	38.70	32.77	33.16	29.40	28.30	28.78	23.81	31.20	35.33	30.35
จังหวัดลำปาง	43.25	46.47	50.31	36.70	37.00	38.60	29.69	30.26	28.67	27.23	28.41	25.62	30.49	34.88	30.74
จังหวัดลำพูน	41.41	45.20	50.98	36.02	36.26	39.42	27.66	28.07	26.97	24.06	26.15	23.62	29.09	33.71	29.81
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	37.90	40.62	46.14	34.71	34.23	35.74	24.19	24.83	22.68	19.91	20.96	18.45	26.79	29.64	27.52
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	43.25	46.15	49.53	36.82	36.91	38.18	30.71	31.18	27.71	26.77	27.65	23.10	30.38	34.51	29.80
ระดับประเทศ	42.21	44.36	46.40	35.70	35.93	36.87	29.20	29.94	25.56	25.41	26.04	21.28	29.20	32.68	28.65

ส่วนที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่
2. เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ยึดเป็นแนวทางในการทบทวนและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 จัดทำแผนให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ 4 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์การจตุรบรรพชาประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ร่าง) แผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี พ.ศ. 2567 หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาของแต่ละจังหวัดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (SWOT Analysis) มากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันเป็นคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เป้าหมายที่ 1 ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ประเด็นที่ 1 การรักษาความสงบภายในประเทศ ข้อย่อยที่ 2) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และ 3) พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขฯ **เป้าหมายที่ 2** บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ประเด็นที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ข้อย่อยที่ 1) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน และ 3) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นที่ 4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ ข้อย่อยที่ 3) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ประเด็นที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ข้อย่อยที่ 2) สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ 3) เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายที่ 1 คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประเด็นที่ 1 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ข้อย่อยที่ 6) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม ประเด็นที่ 2 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ข้อย่อยที่ 1) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย 2) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น 3) ช่วงวัยแรงงาน และ 4) ช่วงวัยผู้สูงอายุ ประเด็นที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ข้อย่อยที่ 1) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ 2) การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ 3) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท 4) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 6) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ 7) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ **เป้าหมายที่ 2** สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นที่ 5 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี ข้อย่อยที่ 2) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ ประเด็นที่ 6 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อย่อยที่ 2) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 3) การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมายที่ 1 สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ประเด็นที่ 1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ข้อย่อยที่ 7) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มี

รายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เป้าหมายที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ประเด็นที่ 3 การเสริมสร้างพลังทางสังคม ข้อย่อยที่ 2) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายที่ 2 พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ประเด็นที่ 2 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ข้อย่อยที่ 2) ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ (กระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้น และครอบคลุมทุกรูปแบบ มีกิจกรรมสร้างความตระหนักทางทะเล) **เป้าหมายที่ 4** ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล ประเด็นที่ 6 ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ข้อย่อยที่ 1) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป้าหมายที่ 1 ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ประเด็นที่ 1 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ข้อย่อยที่ 2) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการ สาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ประเด็นที่ 7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น ข้อย่อยที่ 1) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐมีขนาดเล็กกลอง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ประเด็นที่ 3 ภาครัฐมีขนาดเล็กกลอง เหมาะสมกับภารกิจ ข้อย่อยที่ 1) ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ประเด็นที่ 4 ภาครัฐมีความทันสมัยข้อย่อยที่ 2) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย ประเด็นที่ 5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ข้อย่อยที่ 1) ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม 2) บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ **เป้าหมายที่ 3** ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นที่ 6 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยทุจริตและประพฤติมิชอบ ข้อย่อยที่ 2) บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้มีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีราชกิจจาประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ต่อมาจึงมีการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามที่

กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่บัญญัติให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีแล้ว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงจำนวน 23 ประเด็น 83 แผนแม่บทย่อย 140 และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย โดยเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีผลผูกพันให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ต่อไป

ภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องรวม 14 แผนแม่บท 23 แผนแม่บทย่อย 25 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ดังนี้

แผนแม่บทที่ 1 ความมั่นคง แผนย่อยที่ 1 การรักษาความสงบภายในประเทศ เป้าหมาย : คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนา เป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น **แผนย่อยที่ 2** การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เป้าหมาย : 1) ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ 2) ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น

แผนแม่บทที่ 2 การต่างประเทศ แผนย่อยที่ 2 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ เป้าหมาย : ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

แผนแม่บทที่ 6 พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ แผนย่อยที่ 1 การพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

แผนแม่บทที่ 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนย่อยที่ 1 การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป้าหมาย : เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่และทันสมัยระดับนานาชาติ **แผนย่อยที่ 2** การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่มากขึ้น **แผนย่อยที่ 3** การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป้าหมาย : เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่มากขึ้น

แผนแม่บทที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม แผนย่อยที่ 1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี เป้าหมาย : คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติฯ **แผนย่อยที่ 3** การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม เป้าหมาย : สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เป้าหมาย : ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็น

ไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น **แผนย่อยที่ 2** การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย เป้าหมาย : เด็กเกิด อย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น **แผนย่อยที่ 3** การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น เป้าหมาย : วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น **แผนย่อยที่ 4** การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน เป้าหมาย : แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น **แผนย่อยที่ 5** การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ เป้าหมาย : ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยที่ 1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป้าหมาย : คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น **แผนย่อยที่ 2** การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย เป้าหมาย : ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี แผนย่อยที่ 1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ เป้าหมาย : ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

แผนแม่บทที่ 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม แผนย่อยที่ 1 การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ เป้าหมาย : คนไทย ทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

แผนแม่บทที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนย่อยที่ 5 การยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (สร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รองรับ การเปลี่ยนแปลง โดยสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบ) เป้าหมาย : คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนแม่บทที่ 20 การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยที่ 1 การพัฒนาบริการประชาชน เป้าหมาย : งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น **แผนย่อยที่ 4** การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ เป้าหมาย : ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว **แผนย่อยที่ 5** การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เป้าหมาย : บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

แผนแม่บทที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ **แผนย่อยที่ 1** การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมาย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แผนแม่บทที่ 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม **แผนย่อยที่ 1** การพัฒนากฎหมาย เป้าหมาย : กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

แผนแม่บทที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม **แผนย่อยที่ 4** วิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน เป้าหมาย : ประเทศไทยมีขีดความสามารถของเทคโนโลยีฐานทั้ง 4 ด้านทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

เพื่อให้การดำเนินงานข้างต้นบรรลุผล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้ทุกหน่วยงาน ต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 ร่วมกันวิเคราะห์จัดทำโครงการภายใต้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นจริง โดยทุกหน่วยงานต้องร่วมวิเคราะห์ช่องว่างเชิงนโยบายและช่องว่างการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ ให้ได้ประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการใช้ระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการในฐานะเจ้าภาพขับเคลื่อนหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนย่อย “การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น” และประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับปรับปรุง)

เป้าหมาย (110001) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ตัวชี้วัด ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 0.82 /2575 ไม่น้อยกว่า 0.85 /2580 ไม่น้อยกว่า 0.85)

แผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมาย (110301) วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัด ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต (คะแนน ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 70 /2575 ไม่น้อยกว่า 80 /2580 ไม่น้อยกว่า 85)

แนวทางการพัฒนา

- 1) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

เน้นให้เกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยผ่านการออกแบบการเรียนรู้ที่มีครูคอยเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการได้กับเด็กทุกกลุ่ม

3) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

4) จัดให้มีพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

5) จัดให้มีกลไกส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับปรับปรุง)

เป้าหมาย (120001) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นมีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(120002) คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

ตัวชี้วัด (120001) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (อันดับภายในปี 2570 ไม่เกิน 40 /2575 ไม่เกิน 35 /2580 ไม่เกิน 30)

(120002) สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละ ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 60 /2575 ไม่น้อยกว่า 80 /2580 ไม่น้อยกว่า 100)

แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมาย (120101) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัด

1) ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 60 /2575 ไม่น้อยกว่า 80 /2580 ไม่น้อยกว่า 100)

2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่

- (1) ภาษาไทย (ร้อยละ ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 85 /2575 ไม่น้อยกว่า 90 /2580 ไม่น้อยกว่า 95)
- (2) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 10 /2575 ไม่น้อยกว่า 15 /2580 ไม่น้อยกว่า 20)
- (3) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 10 /2575 ไม่น้อยกว่า 15 /2580 ไม่น้อยกว่า 20)
- (4) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ ภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 10 /2575 ไม่น้อยกว่า 15 /2580 ไม่น้อยกว่า 20)

แนวทางการพัฒนา

- 1) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
- 2) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท
- 4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

แผนย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมาย (120201) ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตาม พหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละภายในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 50 /2575 ไม่น้อยกว่า 75 /2580 ไม่น้อยกว่า 100)

แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อ ในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

2) สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อร่วมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

3. แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง ประกาศ ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ประกอบด้วยแผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน (ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน ด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) เป็นแผนระดับ 2 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และเพื่อสร้างการปฏิรูปที่ชัดเจนเฉพาะ จึงบรรจุกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน สามารถดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ในช่วงปี 2564 - 2565 เป็นกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ไว้ด้วย ซึ่งทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock นำไปสู่การปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติของแต่ละช่วงเวลา 5 ปี โดยแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะดำเนินการคู่ขนานไปกับเล่มแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ประกาศใช้เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2561 ที่เป็นกิจกรรมในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงาน

ภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้อง รวม 6 ด้าน 15 กิจกรรมปฏิรูปประเทศ (Big Rock) ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน BR. ที่ 1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงาน และการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล BR. ที่ 2 จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ BR. ที่ 3 ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดี และ มีความสามารถอย่างคล่องตัวตามหลักคุณธรรม BR. ที่ 4 สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน BR. ที่ 5 ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่าย เงินเพื่อความรวดเร็ว คุ่มค่าโปร่งใส ปราศจากการทุจริต

แผนการปฏิรูปประเทศ (3) กฎหมาย BR. ที่ 1 ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน BR. ที่ 3 ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศ (5) ด้านเศรษฐกิจ BR. ที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง : High Value Added BR. ที่ 5 การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ประเด็นการพัฒนาทักษะกำลังคน (Up-Skill, Re-Skill and New Skill) สำหรับคนที่ออกจากระบบการศึกษามาแล้วเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ

แผนการปฏิรูปประเทศ (6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม BR. ที่ 2 การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด (การบรรจุเรื่องเขตทางทะเล เขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ของภาคประชาชน)

แผนการปฏิรูปประเทศ (11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ BR. ที่ 4 การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ BR. ที่ 5 การพัฒนามาตรการสกัดกั้น การทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

แผนการปฏิรูปประเทศ (12) ด้านการศึกษา BR. ที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย BR. ที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 BR. ที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน กลไกและระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง ญ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565) ให้สามารถก้าวข้ามความท้าทาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นจะต้องเร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความเสี่ยงสำคัญที่มาจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาส ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันที่ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมี **วัตถุประสงค์** เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้า พลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดเป้าหมายหลักของ **การพัฒนาจำนวน 5 ประการ** ประกอบด้วย

1. การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

2. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับ

โครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

3. การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเชิงรายได้พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง และผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

4. การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อกมลพิษ ควบคู่ไปกับการ ผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถ ในการรองรับ ของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุ เป้าหมายความเป็น กลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ เป็นศูนย์ภายในปี 2608

5. การเสริมสร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยง ภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ กลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของ ภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่าง ทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

หลักการและแนวคิด 4 ประการ ดังนี้

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐาน ของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไข ระดับประเทศและ ระดับโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทาง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุล ในมิติต่าง ๆ ทั้งความ สมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถ ในการพึ่งตนเองได้อย่าง มั่นคง ความสมดุลของการกระจายโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคน และพื้นที่ และความสมดุลทาง ธรรมชาติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการ องค์กรฯต่าง ๆ ของประเทศให้พร้อมรับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายในประเทศ นอกจากนี้ในการวางแผนและการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้านและ พิจารณาด้วยความรอบคอบ ควบคู่กับการยึดถือผลประโยชน์ ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และมุ่งมั่นผลักดันให้ การพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ ประชาชน ประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลง

จากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความร่วมมือในทุกระดับในการรับมือกับสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้น ให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว 2) การปรับตัว หรือ ระดับ “พอเพียง” ในการปรับเปลี่ยน ปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลง ของโลกยุคใหม่ และ 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ “ยั่งยืน” ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคม ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

3. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติ ของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัย สนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาที่จะใช้ศักยภาพของตน ในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

4. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด**หมุดหมายการพัฒนา** จำนวน 13 หมุดหมาย ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” หรือมุ่งหวังจะ “มี” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนเกี่ยวข้องกับหมุดหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายหลัก ประกอบด้วย 5 หมุดหมาย ดังนี้

หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน กลยุทธ์ที่

1 การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ **กลยุทธ์ที่ 2** การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชนและประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ เป้าหมาย : 1) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น 2) การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงฯ

หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2

ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ เป้าหมาย : 1) ครูวีรียนยากจนข้ามรุ่นมี
โอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมฯ 2) คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ
ต่อการดำรงชีวิต

**หมวดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ที่ 2** การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและ ชุมชนในการ
รับมือภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อย 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมี
ความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ เป้าหมาย : สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

**หมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนา
แห่งอนาคต กลยุทธ์ที่ 1** การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึง
ปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนัก
รู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาวัย
แรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต กลยุทธ์
ย่อยที่ 1.5 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม กลยุทธ์ที่
3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2
พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ เป้าหมาย : 1)
คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ 2) ประชาชน
ทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

**หมวดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน
กลยุทธ์ที่ 1** การพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวกและประหยัด กลยุทธ์
ย่อยที่ 1.1 ยกเลิกภารกิจให้บริการที่สามารถเปิดให้ภาคส่วนอื่นให้บริการแทน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2
ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ
กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมี
ประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 ทบทวนบทบาทภาครัฐ
และกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ
กลยุทธ์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการ
ทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล **กลยุทธ์ที่ 4** การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนา
บุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัลและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้
เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ปรับระบบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูดและรักษาผู้มี
ศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนา
กฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เป้าหมาย : 1) การบริการภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ 2) ภาครัฐมีขีด
สมรรถนะคล่องตัว

5. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565) ประกาศใช้ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 124 ก ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562) เพื่อเป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้ง ภัยคุกคาม เพื่อดำรงไว้ ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ ซึ่งประกอบด้วยกรอบแนวคิด 7 ชุด โดยมุ่งหมาย “ความมั่นคงแห่งชาติ” เป็นภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิต โดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย 16 นโยบาย 19 แผน

ภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้อง รวม 7 นโยบาย 6 แผน ได้แก่ นโยบายที่ 1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดรับด้วย แผนที่ 3) แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นโยบายที่ 2) สร้างความเป็นธรรม ความโปร่งใส และความสมานฉันท์ในชาติสอดรับด้วยแผนที่ 6) แผนการสร้างควมสามัคคีปรองดอง นโยบายที่ 3) ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดรับด้วย แผนที่ 7) แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายที่ 5) สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ และนโยบายที่ 8) เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายในสอดรับด้วยแผนที่ 10) แผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นโยบายที่ 9) เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต สอดรับด้วยแผนที่ 11) แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริตและนโยบายที่ 10) เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สอดรับด้วยแผนที่ 15) แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

6. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 รวม 12 นโยบายหลัก และ 12 นโยบายเร่งด่วน ซึ่งภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้อง รวม 10 นโยบายหลัก 5 นโยบายเร่งด่วน ดังนี้

นโยบายหลัก

- 1) นโยบายหลักที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2) นโยบายหลักที่ 2 การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

3) นโยบายหลักที่ 3 การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม (3.2 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศและการเป็นพลเมืองดี)

4) การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก (4.2 สร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียน)

5) นโยบายหลักที่ 6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค (6.1 ส่งเสริมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชีย 6.2 ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ)

6) นโยบายหลักที่ 8 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย (8.1 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย 8.2 พัฒนาบัณฑิตพันธุ์ใหม่ 8.5 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ 8.6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย 8.7 จัดทำระบบปริญญาชุมชนและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น)

7) นโยบายหลักที่ 9 การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม (9.4 สร้างหลักประกันทางสังคม)

8) นโยบายหลักที่ 10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

9) นโยบายหลักที่ 11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

10) นโยบายหลักที่ 12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายเร่งด่วน

1) นโยบายเร่งด่วนที่ 6 การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต

2) นโยบายเร่งด่วนที่ 7 การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

3) นโยบายเร่งด่วนที่ 8 การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

4) นโยบายเร่งด่วนที่ 9 การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

5) นโยบายเร่งด่วนที่ 10 การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน

7. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

การประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ผู้นำประเทศสมาชิกสหประชาชาติและประเทศไทย รวม 193 ประเทศ ได้ลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี 2558

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางพัฒนาทั้งของประเทศไทยและของโลกจนถึงปี ค.ศ.2030 (พ.ศ.2573) เป็นระยะเวลา 15 ปี ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goal) 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล อันเป็น

สามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุด เพื่อขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ โดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง ไม่ทำลายแหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งจะต้องร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลัก (Goal) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในเป้าหมายหลัก (Goal) ที่ 4 (การประชุม กพย. ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2563) โดยมีกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและประสานงานระดับเป้าหมายย่อย (Target) รวม 10 เป้าหมายย่อย (SDGs Targets) โดยที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ 8 เป้าหมายย่อย (Target) ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ 4.1 : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.2 : สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนาการดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.4 เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการภายในปี 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.5 ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษาและสร้างหลักประกันว่า กลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.6 สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูงทั้งชายและหญิงสามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.7 สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

เป้าหมายย่อยที่ 4.A สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็กผู้พิการ และเพศภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

เป้าหมายย่อยที่ 4.C เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

(ที่มา : รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559-2563, สศช., สิงหาคม 2564)

ภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายหลัก (Goal) ที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทุกรายเป้าหมายย่อย (Target) ที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาค ในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิตุณภาพของชนชว้งวัยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เป้าหมาย

1. ด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

8Cs ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

2. ด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ

2.1 ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)

2.2 ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)

2.3 ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality)

2.4 ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)

2.5 ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

ผลลัพธ์สุดท้าย

1. เด็กไทยมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs)

2. สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap)

ยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา 1) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ยกกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) ยกกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมกลุ่มชนชายขอบและแรงงานต่างด้าว) 4) พัฒนาการจัด

การศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย 1) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนา กำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ 3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 4) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 5) ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ 6) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล 7) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย 2) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 3) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ 5) พัฒนาคลังข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน 6) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 7) พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินผลและรายงานผล

แนวทางการพัฒนา 1) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 2) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมมีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต 2) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย 1) โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ 2) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ 4) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของ

แนวทางการพัฒนา 1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 4) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

9. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงบประมาณได้ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง จัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) (ร่าง)แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) (ร่าง)นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุ 13 หมายเหตุการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 13 และประเด็นสำคัญของ 17 นโยบายและแผนความมั่นคงตาม (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อที่รุนแรง ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาตามแผนย่อยของ (ร่าง) แผนแม่บทฯ (ฉบับปรับปรุง) (23 ประเด็น) จำนวน 85 ประเด็น ประเด็นความมั่นคงภายใต้ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" โดยคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ

สำหรับสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และนโยบายการจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เสริมสร้างความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในชาติอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน

2) พัฒนาความรู้และการปรับตัวรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติ สร้างระบบประกันภัยและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบเตือนภัย ระบบข้อมูล ควบคู่กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงานและประชากรกลุ่มเสี่ยง กำหนดมาตรการปราบปรามจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้ายาเสพติด เครือข่ายการค้ายาเสพติด สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์พัฒนาระบบการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ที่ติดยาเสพติดอย่างเป็นระบบ

4) เสริมสร้างความปลอดภัยและขจัดเงื่อนไขความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาอย่างไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ภาษาที่หลากหลาย

5) เสริมสร้างการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ และการกระทำผิดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ พัฒนาลักษณะการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1) พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการเพิ่มบทบาท การขยายเครือข่ายของวิสาหกิจเพื่อสังคมในการพัฒนาพื้นที่และเมือง

2) สนับสนุนการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่งเป้า ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย อาทิ มหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไร้คนขับ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ใช้โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของภาครัฐที่สร้างขึ้น จัดระเบียบรองรับการวิจัยและพัฒนายานยนต์ที่ปลอดภัยเป็นศูนย์ และปรับเปลี่ยนให้ใช้ระบบไฟฟ้าและระบบการขับเคลื่อนแบบอัตโนมัติส่งเสริมให้เกิดการลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ส่งเสริมการวิจัย เทคโนโลยีและพัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนธุรกิจรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ พัฒนา งานวิจัยเทคโนโลยีนวัตกรรมต้นแบบโมเดลธุรกิจ และกลไกความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครบวงจร สนับสนุนการลดและหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรและเพิ่มมูลค่าของเสีย ส่งเสริมเทคโนโลยีการกักเก็บ ดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงานและภาคอุตสาหกรรม สร้างความร่วมมือในการถ่ายทอด เทคโนโลยีกับต่างประเทศ สนับสนุนการสร้างบุคลากร นักวิจัย รวมทั้งการศึกษาด้านภัยธรรมชาติ สร้างบุคลากรด้านการวิจัยที่มีความรู้ข้ามศาสตร์สร้างระบบนิเวศการวิจัยให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาต่อยอดในเชิงพาณิชย์สร้างเครือข่ายความร่วมมือการวิจัยพัฒนาระหว่างประเทศ ผลิตบุคลากร ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมให้ สถาบันอุดมศึกษาทำงานพร้อมกับนักวิจัยและผู้ประกอบการ รวมทั้งสตาร์ทอัพและวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม โดยการเชื่อมโยงระบบและกลไกการทำงานวิจัยของเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศใน ต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทย ให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทยและเป็นซอฟต์แวร์ในการนำเสนอความ เป็นไทย สู่นานาชาติ

2) พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้าน พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการทำงานในอนาคต พัฒนาระบบ สนับสนุนการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา ปฏิรูประบบอุดมศึกษา และส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียนที่เชื่อมโยงโลกของการเรียนและการทำงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกลไกนวัตกรรมการศึกษาขั้นสูง กระจายโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะให้กับแรงงานทุก กลุ่ม ปรับปรุงรูปแบบการทำงานที่ทำงานได้ทุกที่ พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน สร้างกลไก เพื่อรวบรวมกำลังคนที่มีสมรรถนะสูงเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็น

พลเมือง ที่มีคุณค่าของสังคม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้แนวใหม่ พัฒนาสถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดภัย ยกระดับการผลิตและพัฒนาครู ปรับบทบาทครูโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3) พัฒนาระบบบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่นำไปสู่การสร้างสังคมสูงวัยและผลิตภัณฑ์ ที่เอื้อต่อวิถีชีวิตปกติใหม่ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศมาใช้สนับสนุนบริการทางการแพทย์ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะระบบการแพทย์ทางไกล เพิ่มขีดความสามารถด้านการศึกษา วิจัย และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษา ทาง การแพทย์พัฒนาต่อยอดประโยชน์จากการจัดประชุมวิชาการทางการแพทย์ส่งเสริมมาตรการจูงใจ และสิทธิประโยชน์แก่สถาบันชั้นนำและบุคลากรระดับนานาชาติในการร่วมพัฒนามาตรฐานการวิจัยและ พัฒนา นวัตกรรมทางการแพทย์ ส่งเสริมการผลิต พัฒนาและนำเข้าบุคลากรทางการแพทย์ การกระจาย กำลังคนด้าน สุขภาพ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ห่างไกล มีมาตรการจูงใจบุคลากรทางการแพทย์ ให้คงอยู่ใน ระบบสุขภาพ พัฒนากลไกและแนวทางกำกับดูแลค่าบริการทางการแพทย์ พัฒนาระบบบริหาร การจ่าย ค่าบริการของระบบประกันสุขภาพให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ตามความจำเป็น ทาง สุขภาพ ยกระดับศักยภาพระบบการเฝ้าระวังและบริหารจัดการโรคระบาดและภัยคุกคามสุขภาพ ตลอดจน ส่งเสริมระบบเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพในการจัดการภาวะฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพ

4) ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การมีจิต สาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดีเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ การใช้สื่อ และ สื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เน้นสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย วัยเรียน/วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยสูงอายุการพัฒนาการเรียนรู้ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุข ภาวะที่ดี ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพการกีฬา

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

เพิ่มการเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง พัฒนาที่พักอาศัย ให้ผู้สูงอายุ ได้อยู่อาศัยในบ้านพักตนเอง พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิ ปัญญาเพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงของ ผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจภาคทะเล สังคมที่เป็นมิตรต่อ สภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการขยะและคุณภาพ อากาศให้ดีขึ้น การยกระดับกระบวนการผลิต โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชนให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการ

1) สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยี และช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

2) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนและพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ ปรับวิธีการทำงานเป็นการให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ เร่งสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐนำยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ การบูรณาการเชื่อมโยงภารกิจภาครัฐและการบริหารจัดการการเงินการคลังให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐให้เป็นรัฐที่ทันสมัย เปิดกว้าง และเป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง รวมทั้งการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเร่งสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต พัฒนาการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ มีมาตรการควบคุม กำกับ และติดตาม ตลอดจนการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

10. นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2565 ดังนี้

หลักการตามนโยบาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่าง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญ ไว้ดังนี้

1. สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานที่บูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสานต่อความร่วมมือที่เข้มแข็ง และสร้างหลักประกันว่าทุกคนจะต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่

2. สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา

3. ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกัน “พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล” (Transforming Education to Fit in the Digital Era)

ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยคำนึงถึงชาติ ศาสนา ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กีฬา ความปลอดภัย ความมีโอกาและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่

นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1. การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1 สร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น

1.2 ปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และไซเบอร์ อย่างสร้างสรรค์

1.3 ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.4 พัฒนาบทบาทและภารกิจด้านความปลอดภัยของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน

2.2 จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ และกระบวนการส่งต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลฐานสมรรถนะ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต

2.4 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power ให้กับผู้เรียน

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย

2.6 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss)

2.7 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและบริบทของพื้นที่

2.8 ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.9 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2.10 พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

3. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตามและส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปีที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Not in Education, Employment or Training : NEETs)

3.4 พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home-based Learning) รวมทั้งการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ

3.5 พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ในหน่วยงานที่จัดการศึกษาและให้มีหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตในภาพรวม และการเชื่อมโยงทั้งระหว่างรูปแบบ ประเภท และระดับการศึกษา

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อการมีงานทำ

4.2 ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3 พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน ศึกษาต่อ ขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Start Up) ภายใต้อำเภอพัฒนาอาชีพและกลุ่มเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ กศน. และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6 เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรกรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

4.7 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพเพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะ และได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

5. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Digital Performance Appraisal : DPA)

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา

5.3 พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนการวัดสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน

5.5 พัฒนาขีดความสามารถของครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.6 ส่งเสริมสนับสนุนการทดสอบสมรรถนะครู และบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงาน

5.7 เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทั้งระบบ ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6. การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1 ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

6.2 พัฒนาประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4 เสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรมและปลุกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7. การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

ดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

1. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการจัดทำแผนและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พร้อมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ

2. ให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ตรวจสอบราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทราบตามลำดับ

3. กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการติดตามฯ ตามข้อ 2 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

4. สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว หากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

11. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีกรอบแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2570 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิตและปรับตัวสอดคล้องกับวิถีชีวิตโลกยุคใหม่

พันธกิจ

1. พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
2. สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. ผลิต พัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ
4. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกยุคใหม่ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา	1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา (IMD) 2) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย) (ปี 2568) 3) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการพัฒนาให้มีทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือประกอบอาชีพ อย่างน้อย 1 หลักสูตร/อาชีพ
2. กำลังคนมีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ	1) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพได้ภายใน 1 ปี 2) ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างหรือผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา 3) ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพิ่มขึ้น
3. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) สัดส่วนประชากรนอกระบบการศึกษาวัยเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ม.3) อายุ 6-14 ปี

ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม	2) อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ <ul style="list-style-type: none"> - ระดับก่อนประถมศึกษา - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ - อาชีวศึกษา)

ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์
1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ	1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตามค่านิยมที่ถูกต้อง และเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถปรับ ตัวรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ตามสถานการณ์
2. การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน	2. ผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะ สมรรถนะวิชาชีพ ตามความต้องการของตลาด แรงงานและสนับสนุนการพัฒนาประเทศ
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	3. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี 5. มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
4. การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค	6. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเหมาะสม

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์
5. การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	7. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความตระหนักในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล	8. ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและทันสมัย

12. หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

1. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 (ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 122 ตอนที่ 100 ก หน้า 9 วันที่ 28 ตุลาคม 2548) ไว้ดังนี้

“ข้อ 2 ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนา ยุทธศาสตร์ การแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ จัดทำงบประมาณและบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผล สัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ ผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง
- 2) พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
- 3) แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ
- 4) จัดทำงบประมาณและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการและการตรวจสอบภายในราชการทั่วไปของกระทรวง
- 6) ดำเนินการเกี่ยวกับงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- 8) ส่งเสริม ประสานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา ตลอดจน งานอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวง
- 9) ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับ งานความช่วยเหลือและความร่วมมือกับต่างประเทศในส่วนที่มีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดใน สังกัดกระทรวง
- 10) พัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของกระทรวง

11) ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งมีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวง

12) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของสำนักงานปลัดกระทรวงหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย”

2. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 13 ก หน้า 17 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556) ไว้ดังนี้

“ข้อ 3/1 ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย”

“ข้อ 3/2 ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหารเพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

2) ติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

3) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆ และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

3. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 (ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 13 ก หน้า 16 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556)

“ข้อ 3/3 ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เพื่อทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมในกระทรวง รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) เสนอแนะแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐและนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องเสนอต่อปลัดกระทรวง

2) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ

3) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ของเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) คຸ້ມครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

5) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (3) และ (4) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6) ติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด และการคຸ້ມครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 96 ง หน้า 16 และหน้า 134 วันที่ 3 เมษายน 2560)

“ข้อ 5 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานตามข้อ 3 (1) นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

“ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ ศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อกศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย

2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

3) สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ

4) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

6) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนว การศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการ ศึกษา

8) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชี ของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

9) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการ ศึกษา

10) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

11) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการและประสานงานต่างๆ ในจังหวัด

5. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สถานที่จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 มีนาคม 2562 (ยกเลิก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดสถานที่ตั้งของสำนักงานศึกษาธิการภาค ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2560)

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง

สำนักงานศึกษาธิการภาค 2 ตั้งอยู่ที่จังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ตั้งอยู่ที่จังหวัดราชบุรี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี

สำนักงานศึกษาธิการภาค 4 ตั้งอยู่ที่จังหวัดสมุทรสงคราม รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร

สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดภูเก็ต รับผิดชอบดำเนินงาน ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล

สำนักงานศึกษาธิการภาค 7 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดยะลา รับผิดชอบดำเนินงาน ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 8 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบดำเนินงาน ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง

สำนักงานศึกษาธิการภาค 9 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว

สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดสกลนคร รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดนครพนม มุกดาหาร สกลนคร

สำนักงานศึกษาธิการภาค 12 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดขอนแก่น รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด

สำนักงานศึกษาธิการภาค 13 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์

สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดเชียงราย รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา แพร่

สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์

สำนักงานศึกษาธิการภาค 18 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดนครสวรรค์ รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี

6. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 22 มีนาคม 2562) ดังนี้

ข้อ 1 ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนหกภาค เป็นหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) สำนักงานศึกษาธิการภาคกลาง ตั้งอยู่ที่จังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ภาค 2 ภาค 3 และภาค 4 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคกลางและศึกษาธิการภาค 2 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคกลาง อีกหน้าที่หนึ่ง

2) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 และภาค 6 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ และศึกษาธิการภาค 5 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ อีกหน้าที่หนึ่ง

3) สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน ตั้งอยู่ที่จังหวัดยะลา รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 7 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 7 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน และศึกษาธิการภาค 7 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน อีกหน้าที่หนึ่ง

4) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 8 และภาค 9 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 8 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออก และศึกษาธิการภาค 8 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคตะวันออก อีกหน้าที่หนึ่ง

5) สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ภาค 11 ภาค 12 ภาค 13 และภาค 14 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกหน้าที่หนึ่ง

6) สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ภาค 16 ภาค 17 และภาค 18 โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาคเหนือ และศึกษาธิการภาค 15 ทำหน้าที่ศึกษาธิการภาคเหนืออีกหน้าที่หนึ่ง

ข้อ 2 ให้สำนักงานศึกษาธิการภาค หกภาค ตามข้อ 1 มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระดับภาคแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในระดับภาค

3) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาภาค และดำเนินการตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับภาค ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

4) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผน พัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในพื้นที่

5) บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนด้านการศึกษาสอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในระดับภาคและเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล

6) ส่งเสริม เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาค ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

7) สนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ การตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี การตรวจราชการ ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

8) กำหนดแนวทางการตรวจสอบ กำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับภาค

9) บริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคและจังหวัด

10) กำหนดทิศทางการรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรในระดับภาค

11) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

12) กำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกิจการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนระดับภาค ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามที่ตั้งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

13) ประเมินผลและจัดทำรายงานการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาระดับภาค และแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค

14) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ประสานงานการจัดการ ศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด อีกหน้าที่หนึ่ง ยกเว้น สำนักงานศึกษาธิการภาคใต้ชายแดน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปบ.จชต.) เป็นผู้ดำเนินงาน)

15) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งกลุ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (กลุ่ม ป.ย.ป.) ประกาศ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2561 (ยกเลิกประกาศฯ

ณ วันที่ 9 เมษายน 2561) ให้จัดตั้งกลุ่ม ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- 1) เป็นศูนย์บัญชาการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศของกระทรวง
- 2) เป็นแกนกลางการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศกับส่วนราชการ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงและระหว่างกระทรวง
- 3) งานเลขานุการของคณะทำงานขับเคลื่อนในระดับกระทรวง
- 4) เป็นเจ้าภาพในการกำกับ ติดตามการดำเนินการของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ
- 5) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
- 6) ประเมินผล และจัดทำรายงานการดำเนินการของกระทรวงในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ
- 7) ประสาน เร่งรัด และให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัด
- 8) เผยแพร่ และสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ข้าราชการและบุคลากร ในสังกัดกระทรวง
- 9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

8. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งกองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาระดับภูมิภาค ประกาศ ณ วันที่ 26 มกราคม 2565 (ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักบูรณาการกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563) เป็นหน่วยงานการศึกษาในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค รวมทั้งปฏิบัติราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค คณะอนุกรรมการและคณะทำงานอื่นที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย
- 2) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัดที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค
- 3) บูรณาการและขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัดที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน และการพัฒนาด้าน

การศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศในระดับกระทรวงกับหน่วยงานระดับภาคและระดับจังหวัดให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการปฏิรูปประเทศ

4) ส่งเสริมระบบบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด

5) พัฒนาระบบการบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมนานาประเทศ

6) ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัดแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

7) จัดระบบประสานงาน สนับสนุน ช่วยเหลือ รายงานเกี่ยวกับเหตุภัยพิบัติและภาวะวิกฤตทางการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัดแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

8) กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาของประเทศในระดับภูมิภาคหรือจังหวัดที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศ

9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

9. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกาศ ณ วันที่ 26 มกราคม 2565 (ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2561 และ เรื่อง ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการและการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และอำนาจของสำนักประสานงานและบูรณาการการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปเป็นของศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 มกราคม 2563) โดยมีหน้าที่และอำนาจดังนี้

1) เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้และคณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้องอันส่งผลให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ดี กินดี และมีความสุขอย่างยั่งยืน

2) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง สภาพท้องถิ่น และพื้นที่ที่เกี่ยวข้องอันส่งผลให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยุติ กินดี และมีความสุขอย่างยั่งยืน

3) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4) เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษา เยียวยาและพัฒนานักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา บุตรของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หมายความว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

5) สร้างความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

6) เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

7) สื่อสารการตระหนักรู้และสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

8) เร่งรัด กำกับ ติดตาม และประเมินผลนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

13. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาของแต่ละจังหวัดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (SWOT Analysis)

เพื่อให้การกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ และแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี นวัตกรรม เศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 จึงได้วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ปรากฏดังนี้

จุดแข็ง (Strengths : S)

- 1) มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว อาทิ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เชิงนิเวศน์ และเชิงสุขภาพ รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เอื้อต่อการเรียนรู้จำนวนมาก
- 2) มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบในการพัฒนาอาชีพและยกระดับคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย ทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง และได้รับการยอมรับจากชุมชน
- 3) มีความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับธุรกิจบริการทางการศึกษา เช่น ศูนย์การประชุมนานาชาติ สนามบินนานาชาติ โรงแรมที่พัก เป็นต้น
- 4) มีวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของแต่ละจังหวัดที่ชัดเจน รวมถึงมีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการเป็นประธาน นำไปสู่การบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานและการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
- 5) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) และคุณภาพการศึกษา (Quality) ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ เช่น
  - 5.1 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยขั้นพื้นฐาน (O-Net) ทุกช่วงชั้น ปีการศึกษา 2562 - 2564 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
  - 5.2 สัดส่วนนักเรียนเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 3-17 ปีต่อจำนวนประชากร ในปีการศึกษา 2564 ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละสูงกว่าระดับประเทศ
- 6) มีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนมาก ที่ได้รับการยอมรับและพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- 1) ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประจำปี 2564 ภาพรวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ในลำดับต่ำสุดของประเทศ (ลำดับที่ 77) โดยเฉพาะดัชนีย่อยด้านการศึกษาอยู่ในลำดับที่ 76 ในขณะที่จังหวัดลำปางอยู่ในลำดับที่ดีที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ คือ ภาพรวมลำดับที่ 29 และด้านการศึกษาลำดับที่ 9 ของประเทศ
- 2) การผลิตผู้เรียนยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และการได้รับเงินเดือนน้อยกว่าการจ้างงานที่ไม่ตรงตามสายงานหรือความต้องการของตลาด เป็นต้น

- 3) หน่วยงานการศึกษาหลายแห่งยังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ บางแห่งครูเกิน ครูสอนไม่ตรงกับวุฒิที่จบมา รวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษา
- 4) บุคลากรทางการศึกษา จำนวนมากยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยี และด้านภาษาที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
- 5) สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากรัฐที่จัดสรรอุดหนุนด้านการศึกษาอย่างไม่เพียงพอ ทำให้ต้องระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองหรือท้องถิ่น
- 6) ผู้ปกครองจำนวนมากประสบปัญหาด้านการเงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดาร ช่องทางในการทำมาหากินน้อย การคมนาคมลำบาก ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ หรือสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่
- 7) วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน บางส่วนไม่ทันสมัย รวมถึงมีงบประมาณในการซ่อมแซม บำรุงรักษาไม่เพียงพอ
- 8) จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- 9) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบ ขาดการแนะแนวชี้แนะในการรู้จักตนเองและการศึกษาต่อของผู้เรียน เช่น การศึกษาต่อในสายอาชีพมีน้อย ซึ่งกลุ่มตลาดแรงงานมีความต้องการมาก เป็นต้น
- 10) การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอน การจัดสรรงบประมาณ รวมถึงอาคารสถานที่ในสถานศึกษาพื้นที่ทุรกันดารกับพื้นที่เมือง ยังมีความแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

โอกาส (Opportunities : O)

- 1) รัฐมีการประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ และการเข้าถึงคุณภาพการศึกษายุคใหม่ โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สำคัญ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นต้น
- 2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทัวถึงทุกพื้นที่ ทำให้การจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม แก้ไขการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้ เช่น การศึกษาออนไลน์ (On line) การเรียนทางไกล (On air) เป็นต้น
- 3) รัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี
- 4) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีฐานเศรษฐกิจที่เป็นต้นทุนกระจายตัวในภาคการผลิตหลายสาขา เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ทำให้เกิดรายได้และช่องทางทำงานของคนในพื้นที่
- 5) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญหลายสาย และยังมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่ยังคงมีพืชพันธุ์ที่หลากหลาย นับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่า

อุปสรรค (Threats : T)

- 1) ความหลากหลายของชนเผ่าพื้นเมืองที่สูง และชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน มีพื้นที่กว้างขวางและระยะทางแต่ละพื้นที่ห่างไกล และการคมนาคมไม่สะดวกปลอดภัย ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสการเข้าถึงทางการศึกษา
- 3) ค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ไม่ตอบรับกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการให้อัตราการเข้าเรียนในสายอาชีวศึกษามากกว่าสายสามัญ ทำให้การผลิตกำลังคนในสายอาชีวศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายและความต้องการของตลาดแรงงาน
- 4) อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ที่เป็นปัจจัยตัวป้อนเข้าสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนที่ลดลงมากหรือไม่มีผู้เรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาในพื้นที่
- 5) การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรและแฝงเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาสะสม และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ระบบสาธารณสุขภาค และโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การออกกลางคัน
- 6) การเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัล (Digital Transformation) โดยเฉพาะโลกเสมือนจริง (Metaverse) ที่ขาดการควบคุมการใช้ ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต และความสัมพันธ์ในสังคม/ครอบครัว
- 7) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังทำให้คนยากจนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามากกว่าครอบครัวที่ร่ำรวย โดยเฉพาะครอบครัวที่อาศัยบนพื้นที่สูง หรือในพื้นที่ทุรกันดาร หลากๆ ครั้งเด็กนักเรียนในกลุ่มยากจนจึงต้องลาเรียนบ่อยๆ หรือพักการเรียนไปเลย เพราะต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อให้พอค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพวันต่อวัน
- 8) ปัญหาที่เกิดจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ (Covid-19) ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพ ลดลง และมีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น
- 9) งบประมาณด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงบประมาณด้านบุคลากร ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนยังไม่สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่แท้จริงได้
- 10) พื้นที่บางส่วนเป็นแนวตะเข็บชายแดน ประสบทั้งปัญหายาเสพติดเนื่องจากมีช่องทางพักและลำเลียงยาเสพติดหลายช่องทาง ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การขอลี้ภัย การก่อการร้ายข้ามชาติ รวมทั้งนโยบายและสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนในพื้นที่
- 11) สภาพแวดล้อมเป็นพิษอันเกิดจากปัญหาหมอกควัน หรือฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์ ที่เรียกว่า TOWS Matrix เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็น ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ประเภทต่างๆ ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)

จากจุดแข็งที่มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐานรองรับธุรกิจ บริการทางการศึกษา รวมถึงมีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนมาก ประกอบกับรัฐมี การประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ และการเข้าถึง คุณภาพการศึกษายุคใหม่ จึงควรใช้ความเข้มแข็งของทรัพยากร ภาควิเคราะห์ในพื้นที่ และนโยบายด้านการศึกษา ในการกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมและประสานงานด้านการศึกษา กบองค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามี ส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน

2. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)

แม้ว่าจะประสบปัญหาที่เกิดจากโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ (Covid-19) ที่ส่งผลกระทบต่อระบบ เศรษฐกิจ และการจัดการศึกษา แต่ความพร้อมสำหรับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่ เพียงพอ ยังสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ของปัญหาได้ จนกว่า สถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ

3. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)

แม้ว่าจะมีจุดอ่อนจากจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา หน่วยงานการศึกษาหลายแห่งยังมีจำนวนครูไม่เพียงพอ บางแห่งครูเกิน ครูสอนไม่ตรงกับวุฒิที่จบมา รวมทั้งขาดบุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษา แต่จากความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาได้ หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม แก้ไขการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล โรงเรียนที่ขาดแคลนบุคลากร ได้ เช่น การศึกษาออนไลน์ (On line) การเรียนทางไกล (On air) เป็นต้น รวมถึงรัฐมีนโยบายในเรื่องการส่งเสริม การพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัล (Digital Transformation) จึงเป็น โอกาสที่บุคลากรจะได้รับการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

4. กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)

จากจุดอ่อนในการผลิตผู้เรียนยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองจำนวนมากประสบปัญหาทางการเงิน อันเนื่องมาจากแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดาร ช่องทางในการทำมาหากินน้อย การคมนาคมลำบาก ประกอบกับปัญหาที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ (Covid-19) ส่งผล ต่อระบบเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง มีแนวโน้มอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น และส่งผลต่อการส่ง บุตรหลานเข้าศึกษาต่อ หรือสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ ยิ่งตอกย้ำให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจ และการศึกษามากยิ่งขึ้น คนยากจนต้องแบกรับค่าใช้จ่ายด้านศึกษามากกว่าครอบครัวที่ร่ำรวย เช่น การจัดหาอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ เป็นต้น เพื่อให้ครอบครัวและเยาวชนอยู่รอดในสถานการณ์แบบนี้ การระดม ทรัพยากรเครือข่ายในพื้นที่ การส่งเสริมอาชีพในช่องทางออนไลน์ น่าจะทำให้เกิดช่องทางประกอบอาชีพใหม่ๆ ได้

ส่วนที่ 3

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

วิสัยทัศน์

บูรณาการจัดการศึกษาที่หลากหลายบนพื้นฐานความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ

- ยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

- พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ
- พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
- พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

เป้าประสงค์

- หน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- องค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และนวัตกรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาและสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
- ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21

6. ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม และเสมอภาค อย่างมีคุณภาพ
7. ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในอัตลักษณ์และบริบทของพื้นที่ น้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
8. หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและประสานงานด้านการศึกษากับองค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง
2. ส่งเสริมงานด้านการวิจัยและพัฒนา ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
3. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามพหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
6. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
7. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรเพื่อรองรับระบบราชการ 4.0

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการการจัดการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด เพื่อการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะ ภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ และโรคระบาดต่างๆ
- ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีคุณค่าและคุณภาพสู่เป้าหมายของการศึกษาที่ยั่งยืนและมั่นคง
- จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ได้แก่ ภัยพิบัติ ภัยโรคอุบัติใหม่ เช่น พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (On site) เรียนที่โรงเรียนโดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ออนแอร์ (On air) เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ

DLTV ออนไลน์ (On line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ และ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิทยุ เป็นต้น

- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมทั้งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

- ประสานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยศักยภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ รวมทั้งเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Cluster-based, Area-based)

- กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ และการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

- พัฒนาค่ายลูกเสือ ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (Information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (Media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้ กติกา มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

- วิจัยและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความสอดคล้องกับความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการจัดทำหลักสูตร เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของการนำพาชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และยกระดับ

คุณภาพชีวิต ปลูกฝังผู้เรียนให้มีทักษะ (Skills) ที่จำเป็นควบคู่กับความรู้ (Contents) ในสาระวิชาหลัก เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ (Characters) อันพึงประสงค์ต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในโลกศตวรรษที่ 21

- จัดหลักสูตรการเรียนรู้ และหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานประกอบการ และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น
- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีการนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศในด้านการศึกษา
- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยบูรณาการวิชาเรียน เพื่อให้โรงเรียน ผู้เรียน มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินชีวิต และจิตอาสาต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ
- วิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษา ในการพัฒนากำลังคนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบัน และอนาคต
- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคส่วนจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพได้ก่อนเลือกวิชาเรียน
- ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา และรณรงค์สร้างค่านิยม และกระบวนทัศน์การศึกษาต่อสายอาชีพ และภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา ปรับค่านิยม ให้กับนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอาชีวะระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีวะในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอาชีวะ ตรงความต้องการของพื้นที่ โดยภาคีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถานประกอบการ
- ส่งเสริมการฝึกอาชีพนอกระบบการศึกษาให้หลากหลายของผู้ใช้แรงงาน เยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา ตามความต้องการของสังคม และเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน
- ระดมทรัพยากรและจัดแหล่งเรียนรู้ฝึกอาชีพในพื้นที่ให้หลากหลายทั่วถึงตามความต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษาทางเลือกทุกระดับทั้งสายสามัญอาชีวะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- จัดตั้งศูนย์ประสานงานพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ
- ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ
- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด และให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน
- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) เรียนผ่านมัลติมีเดียทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV ออนไลน์ (On line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ และ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิद्यุ เป็นต้น
- สร้างขวัญและกำลังใจ และแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่
- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนการเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร และนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP)) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) ออนดีมานด์ (On-demand) และ ออนแฮนด์ (On-hand)

- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่นเด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละช่วงชั้น

- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยกำลังแรงงานและผู้สูงอายุ

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่พิการ ด้อยโอกาส และเด็กพิเศษให้สามารถเข้ารับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

- ส่งเสริมการจัดระบบเทียบโอน การประเมินจบระดับการศึกษา ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐาน

- รณรงค์สร้างนิสัยให้คนในพื้นที่มีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่

- ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน

- จัดตั้งกองทุนการศึกษา และการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสทุกประเภท โดยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลัก เพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิม ภูมิปัญญาตัวตนท้องถิ่น สังคมชาติ

พันธู์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้ในระบบ/นอกระบบ

- รวบรวม พัฒนา จัดทำเอกสาร ตำรา สื่อ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พหุวัฒนธรรมที่มีมิติการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Blended Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาและภูมิสังคมได้ อย่างสมดุล ยอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างหลากหลาย รวมถึงสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

- เสริมสร้างวิธีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการร่วมพื้นฟูสืบค้น และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของจังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์ที่หลากหลาย

- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล
- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education) ในพื้นที่
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) ออนดีมานด์ (On-demand) และออนแฮนด์ (On-hand) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566-2570					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต							
10. สัดส่วนนักเรียนก่อนประถมศึกษาอายุ 3-5 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = ร้อยละ 75.76 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 100	ศธจ./อปท.
11. ประชากรอายุ 6-11 ปี ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 6-11 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = ร้อยละ 98.94 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97	ร้อยละ 98	ร้อยละ 99	ร้อยละ 100	ศธจ./สพฐ.
12. ประชากรอายุ 12-14 ปี ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = ร้อยละ 94.68 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 96	ร้อยละ 97	ร้อยละ 98	ร้อยละ 99	ร้อยละ 100	ศธจ./สพฐ.
13. สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา+อาชีวศึกษา) อายุ 15-17 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = ร้อยละ 80.98 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	ร้อยละ 81	ร้อยละ 82	ร้อยละ 83	ร้อยละ 84	ร้อยละ 85	ศธจ./สพฐ./อศจ./กศน.
14. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย อายุ 15-59 ปี (อ้างอิงตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ปี พ.ศ. 2564 ศรท.15 = 9.72 ปี (อ้างอิงจากเอกสารรายงาน เรื่อง ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย พ.ศ. 2564 ของ สกศ.ศธ.)	10 ปี	10.2 ปี	10.4 ปี	10.6 ปี	10.9 ปี	ศธจ./สพฐ./อศจ./กศน.
15. สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อผู้เรียนสามัญศึกษา (ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = 38.59 : 61.41 (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	42 : 58	44 : 56	46 : 54	48 : 52	50 : 50	ศรท./ศธจ./สพฐ./อศจ./
16. จำนวนเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ *โรงเรียนเฉพาะความพิการ/ศูนย์การศึกษาพิเศษ/โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์/โรงเรียนเรียนรวม	ปีการศึกษา 2564 ศรท.15 = 30,935 คน (อ้างอิงจากเอกสารดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1-18 ของ สนย.สป. ศธ.)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	สพฐ./ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8

ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566-2570					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	
(ดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)							
ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี							
17. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมตาม โครงการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การปฏิบัติ (ตัวชี้วัดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579)	ค่าเป้าหมายระดับประเทศ ร้อยละ 60	ร้อยละ 40	ร้อยละ 45	ร้อยละ 50	ร้อยละ 55	ร้อยละ 60	ศธภ./ศจจ./สพฐ./ สช./กศน./อศจ./ อปท./พศจ./ตชด./ พมจ.
ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา							
18. ร้อยละหน่วยงานทางการศึกษาที่ดำเนินการ สำนักงานดิจิทัลหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร	N/A	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 100	ศธภ./ศจจ./สพฐ./ สช./กศน./อศจ./ อปท./พศจ./ตชด./ พมจ.

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ กับแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

<p>ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี</p>	<p>ย. 1 การสร้างความ มั่นคง</p>	<p>ย. 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p>	<p>ย. 3 การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน</p>	<p>ย.4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอ ภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม</p>	<p>ย.5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ย.6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ</p>
<p>แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ประเด็นพัฒนา)</p>	<p>1.1 ประเด็นความ มั่นคง 1.2 ประเด็นการ ต่างประเทศ</p>	<p>2.1 ประเด็นการพัฒนาการเกษตร 2.2 ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 2.3 ประเด็นการท่องเที่ยว 2.4 ประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 2.5 ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 2.6 ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการ ยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2.7 ประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 2.8 ประเด็นวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p>	<p>3.1 ประเด็นการปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม 3.2 ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 3.3 ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ 3.4 ประเด็นการเสริมสร้างให้ คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 3.5 ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพการกีฬา</p>	<p>4.1 ประเด็นการเสริมสร้าง พลังทางสังคม 4.2 ประเด็นการพัฒนาความ เสมอภาคและส่งเสริม เศรษฐกิจฐานราก 4.3 ประเด็นการสร้าง หลักประกันทางสังคม</p>	<p>5.1 ประเด็นการสร้างการ เติบโตอย่างยั่งยืน 5.2 ประเด็นการบริหาร จัดการน้ำทั้งระบบ</p>	<p>6.1 ประเด็นการ พัฒนาการบริการ ประชาชนและการพัฒนา ประสิทธิภาพภาครัฐ 6.2 ประเด็นการต่อต้านการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ 6.3 ประเด็นการพัฒนา กฎหมายและการพัฒนา กระบวนการยุติธรรม</p>
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570)</p>	<p>12. ไทยมีกำลังคน สมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนาแห่งอนาคต</p>	<p>8. ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน</p>	<p>12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะ สูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่ง อนาคต</p>	<p>9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่น ลดลงและคนไทยทุกคนมี ความคุ้มครองทางสังคมที่ เพียงพอ เหมาะสม</p>	<p>11. ไทยสามารถลดความ เสี่ยงและผลกระทบจากภัย ธรรมชาติและการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p>	<p>13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบ โจทย์ประชาชน</p>
<p>แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579</p>	<p>ย. 1 การจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของ สังคมและประเทศชาติ</p>	<p>ย. 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัย และ นวัตกรรมเพิ่มสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ</p>	<p>ย. 3 การพัฒนาศักยภาพคน ทุกช่วงวัย และการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้</p>	<p>ย. 4 การสร้างโอกาส ความ เสมอภาค และความเท่า เทียมทางการศึกษา</p>	<p>ย. 5 การจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ย. 6 การพัฒนา ประสิทธิภาพของระบบ บริหารจัดการศึกษา</p>
<p>แผนปฏิบัติการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2566</p>	<p>ย.1 การจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของ สังคมและประเทศ</p>	<p>ย. 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p>	<p>ย. 3 การพัฒนาศักยภาพคน ทุกช่วงวัยและการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้</p>	<p>ย. 4 การสร้างโอกาสเข้าถึง บริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและ เสมอภาค</p>	<p>ย.5 การจัดการศึกษาเพื่อการ สร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ย. 6 การพัฒนาระบบการ บริหารจัดการศึกษาให้ ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล</p>
<p>ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570</p>	<p>ย.1 พัฒนาและ เสริมสร้างการมีส่วน ร่วมของทุกภาคส่วนใน การจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคง</p>	<p>ย.2 ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และ นวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียน ในการแข่งขันของประเทศ</p>	<p>ย.3 พัฒนาศักยภาพของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21</p>	<p>ย.4 ขยายโอกาสการเข้าถึง บริการทางการศึกษาและการ เรียนรู้ตลอดชีวิต</p>	<p>ย.5 เสริมสร้างปัจจัยทุนทาง สังคมและทุนทางธรรมชาติที่ เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำ แนวคิดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี</p>	<p>ย.6 พัฒนาระบบบริหาร จัดการของหน่วยงานทาง การศึกษา</p>

แผนผังความเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

วิสัยทัศน์	บูรณาการจัดการศึกษาที่หลากหลายบนพื้นฐานความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศตวรรษที่ 21										
พันธกิจ	1. ยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน		2. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา		3. สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา		4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล				
	1. พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง	2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรงานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ	3. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21		4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต		5. เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพ		6. พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา		
เป้าประสงค์	1. หน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อความ 2. องค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และนวัตกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม 3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ		4. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการการศึกษาและสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 5. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีทักษะการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21		6. ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลายเหมาะสม และเสมอภาค อย่างมีคุณภาพ		7. ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในอัตลักษณ์และบริบทของพื้นที่ นำแก่นแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ		8. หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ		
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมและประสานงานด้านการศึกษากับองค์กรหน่วยงาน สถานศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง		2. ส่งเสริมงานด้านการวิจัยและพัฒนาที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย		3. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา 4. ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีของครูผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21		5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย		6. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ		7. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรที่รองรับระบบราชการ 4.0
ตัวชี้วัด	1. จำนวนหน่วยงานองค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาแบบประชารัฐเพิ่มขึ้น 2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) เพิ่มขึ้น		3. จำนวนโครงการ/งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น		4. ระดับคุณภาพคะแนนประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 5. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 6. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ 7. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) 8. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net) 9. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ		10. สัดส่วนนักเรียนก่อนประถมศึกษาอายุ 3-5 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี 11. ประชากรอายุ 6-11 ปี ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเทียบเท่ากับประชากรกลุ่มอายุ 6-11 ปี 12. ประชากรอายุ 12-14 ปี ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเทียบเท่ากับประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี 13. สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา+อาชีวศึกษา) อายุ 15-17 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี		17. ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมตามโครงการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 14. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ 15-59 ปี 15. สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อผู้เรียนสามัญศึกษา 16. จำนวนเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ		18. ร้อยละหน่วยงานทางการศึกษาที่ดำเนินการสำนักงานดิจิทัลหรืออนาคตโมเดิร์นดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

บทที่ 4

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1. หลักการและกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1.1 หลักการ

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่มุ่งใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน โดยการศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนระดับหน่วยงาน และแปลงสู่การปฏิบัติ โดยแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

- พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
- ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ
- พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
- พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

1.2 กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

การนำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนราชการ ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่

จะร่วมขับเคลื่อนฯ และถ่ายทอดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาฯ ลงสู่แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด แผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติราชการ ของหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งในการขับเคลื่อนฯ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ควรจะต้องมีการสร้างการสื่อสารให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจที่ชัดเจนในยุทธศาสตร์ฯ โดยผ่านกลไก และเครื่องมือที่สำคัญ ดังนี้

1) คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงฯ ในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด โดยคณะกรรมการฯ ควรให้ความสำคัญกับการใช้แผนยุทธศาสตร์กระทรวงฯ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาในระดับภาคต่างๆ ที่จะเชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด ต่อไป

2) คณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค (ภาคเหนือ) ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค (ภาคเหนือ) โดยใช้เป็นกรอบไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด รวมถึงสั่งการ เร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาค ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

3) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดตามกฎหมายว่า ด้วยการศึกษาแห่งชาติ กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทในจังหวัด โดยคณะกรรมการฯ ควรให้ความสำคัญกับการใช้ แผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ควบคู่กับแผนระดับต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด และการพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณ ให้แก่สถานศึกษาในจังหวัด

4) แผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคสู่การปฏิบัติ โดยยึดสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์หรือ แผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการ/จุดเน้น สำหรับใช้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการ

ประจำปีของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การบูรณาการระหว่างหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการในการขอจัดตั้งและการบริหารงบประมาณตามบทบาทหน้าที่และบริบทของพื้นที่

2. แนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ผ่านกลไกกลุ่มขับเคลื่อน และคณะกรรมการ ไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายของแผนในปี 2570 ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณานำมาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา เป็นแนวทางการดำเนินงาน สำหรับการวิเคราะห์เพื่อการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบูรณาการจัดการศึกษาระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด เพื่อการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- เผื่อระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะ ภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ และโรคระบาดต่างๆ
- ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีคุณค่าและคุณภาพสู่เป้าหมายของการศึกษาที่ยั่งยืนและมั่นคง
- จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ได้แก่ ภัยพิบัติ ภัยโรคอุบัติใหม่ เช่น พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (On site) เรียนที่โรงเรียนโดยมีมาตรการเผื่อระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ออนแอร์ (On air) เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV ออนไลน์ (On line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ และ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิทย์ เป็นต้น
- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด
- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมทั้งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- ประสานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ นโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยศักยภาพการจัดการศึกษาของพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ รวมทั้งเพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Cluster-based, Area-based)

- กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ และการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

- พัฒนาค่ายลูกเสือ ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถของผู้เรียนในการแข่งขันของประเทศ

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (Information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (Media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้กตัญญู มารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

- วิจัยและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความสอดคล้องกับความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการจัดทำหลักสูตร เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของการนำพาชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ พร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน และยกระดับคุณภาพชีวิต ปลูกฝังผู้เรียนให้มีทักษะ (Skills) ที่จำเป็นควบคู่กับความรู้ (Contents) ในสาระวิชาหลัก เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ (Characters) อันพึงประสงค์ต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในโลกศตวรรษที่ 21

- จัดหลักสูตรการเรียนรู้ และหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ สถานประกอบการ และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีการนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศในด้านการศึกษา

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยบูรณาการวิชาเรียน เพื่อให้โรงเรียน ผู้เรียน มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินชีวิต และจิตอาสาต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

- วิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษา ในการพัฒนากำลังคนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบัน และอนาคต
- สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคส่วนจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกอาชีพได้ก่อนเลือกวิชาเรียน
- ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา และรณรงค์สร้างค่านิยม และกระบวนทัศน์การศึกษาต่อสายอาชีพ และภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา ปรับค่านิยม ให้กับนักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอาชีพระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอาชีพ ตรงความต้องการของพื้นที่ โดยภาคีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถานประกอบการ
- ส่งเสริมการฝึกอาชีพนอกระบบการศึกษาให้หลากหลายของผู้ใช้แรงงาน เยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา ตามความต้องการของสังคม และเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน
- ระดมทรัพยากรและจัดแหล่งเรียนรู้ฝึกอาชีพในพื้นที่ให้หลากหลายทั่วถึงตามความต้องการของผู้เรียน การจัดการศึกษาทางเลือกทุกระดับทั้งสายสามัญอาชีวศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- จัดตั้งศูนย์ประสานงานพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ
- ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับขึ้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ
- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

- พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด และให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน

- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง

- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) เรียนผ่านมัลติการศึกษากาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV ออนไลน์ (On line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ และ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิหุ เป็นต้น

- สร้างขวัญและกำลังใจ และแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอยกย้ายออกจากพื้นที่

- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนการเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร และนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู

- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP)) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) ออนดีมานด์ (On-demand) และ ออนแฮนด์ (On-hand)

- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละช่วงชั้น

- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยกำลังแรงงานและผู้สูงอายุ

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่พิการ ด้อยโอกาส และเด็กพิเศษให้สามารถเข้ารับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

- ส่งเสริมการจัดระบบเทียบโอน การประเมินจบระดับการศึกษา ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้เกิดคุณภาพ และมาตรฐาน

- รณรงค์สร้างนิสัยให้คนในพื้นที่มีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่

- ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน

- จัดตั้งกองทุนการศึกษา และการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสทุกประเภท โดยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างปัจจัยทุนทางสังคมและทุนทางธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลัก เพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดงาม ภูมิปัญญาตัวตนท้องถิ่น สังคมชาติพันธุ์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้ในระบบ/นอกระบบ

- รวบรวม พัฒนา จัดทำเอกสาร ตำรา สื่อ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พหุวัฒนธรรมที่มีมิติการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Blended Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาและภูมิสังคมได้ อย่างสมดุล ยอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างหลากหลาย รวมถึงสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

- เสริมสร้างวิธีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการ่วมพื้นฟูสืบค้น และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมของจังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์ที่หลากหลาย

- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education) ในพื้นที่

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) ออนดีมานด์ (On-demand) และออนแฮนด์ (On-hand) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่

- สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

3. เป้าหมายการนำแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี 2570 การพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

(1) สร้างผู้เรียนสู่การเป็น “คนดี และคนเก่ง” โดยการส่งเสริมงานด้านวิชาการ การวิจัยที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย สร้างและส่งเสริมภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง และส่งเสริมการนำกระบวนการลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน เพื่อผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสงบ บนพื้นฐานความถูกต้อง คุณธรรม

(2) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยการจัดการศึกษาในพื้นที่ มีการพัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และซับซ้อน และการพัฒนาชุมชนและสังคมในพื้นที่ อาทิ มีพัฒนาการรอบด้านเติบโตสมวัย มีทักษะการอ่าน เขียนคล่อง เก่งคิด รู้รอบด้าน สื่อสารได้หลายภาษา กล้าแสดงออก มีทักษะชีวิต การทำงานเป็นทีม มีความพร้อมด้านอาชีพ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มีวินัย มีอัตลักษณ์ คุณธรรมจริยธรรม สุขภาวะ และวุฒิภาวะพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการแข่งขันออกสู่โลกการทำงาน เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

(3) ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาค อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(4) ระดมพันธมิตรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลที่ดี โดยการส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่ และส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

3.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ

(1) จำนวนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาแบบประชารัฐเพิ่มขึ้น (ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาคประชาสังคม สถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน)

(2) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ยทุกหน่วยงานในจังหวัด)

(3) จำนวนโครงการ/งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

(4) ระดับคุณภาพคะแนนประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

(5) ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) วิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

(6) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ

(7) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)

(8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net)

(9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-Net)

(10) สัดส่วนนักเรียนก่อนประถมศึกษาอายุ 3-5 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี

(11) ประชากรอายุ 6-11 ปี ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 6-11 ปี

(12) ประชากรอายุ 12-14 ปี ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี

(13) สัดส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญศึกษา+อาชีวศึกษา) อายุ 15-17 ปี ต่อประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี

(14) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยอายุ 15-59 ปี

(15) สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อผู้เรียนสามัญศึกษา

(16) จำนวนเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ (โรงเรียนเฉพาะความพิการ/ศูนย์การศึกษาพิเศษ/โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์/โรงเรียนเรียนรวม)

(17) ร้อยละของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมตามโครงการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

(18) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษาที่ดำเนินการสำนักงานดิจิทัลหรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

4. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินงานนำแผนสู่การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะแรก (พ.ศ.2563 – 2565) ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการศึกษาในระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

ระยะที่สอง (พ.ศ.2566 – 2570) ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดในแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2570 และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนฯ

5. ญญแจสู่ความสำเร็จ

5.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษา ทุกสังกัดในพื้นที่รับผิดชอบ ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ แปรงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สู่โครงการ/กิจกรรม ที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและค่าเป้าหมาย ในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบความสำเร็จของตัวชี้วัดให้ชัดเจน

5.2 ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา สถาบันทางการศึกษา และสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ต้องให้ความสำคัญและใช้แผนยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาการศึกษาฯ เป็นเครื่องมือ กรอบและแนวทางในการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการศึกษา

5.3 ศึกษาธิการภาค และศึกษาธิการจังหวัด ต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำการศึกษา มีความมุ่งมั่นจริงจัง รวมถึงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาภาค แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ให้ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้รับทราบอย่างชัดเจนเพื่อการมีส่วนร่วม และสนับสนุนช่วยเหลือ ยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่

5.4 การบูรณาการยุทธศาสตร์ (Integration) เพื่อให้เกิดการทำงานทำงานร่วมกัน และวางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน จำเป็นที่จะต้องให้หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับความต้องการ สภาพปัญหา บริบทพื้นที่ โดยหน่วยงานต่างๆจะต้องร่วมกันบูรณาการทำงานร่วมกัน ทั้งในส่วนของ การวางแผนงาน งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล รวมถึงการจัดการความรู้พัฒนาพื้นที่ระดับภาคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการประสานการดำเนินงานและช่วยผลักดันในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ภาค เป็นไปอย่างสอดคล้องและสนับสนุนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาค

5.5 การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (เชื่อมโยง (Linkage)) ภาค ชี้แจงและสื่อสารยุทธศาสตร์ชาติ แนวนโยบายและการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา สร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาระดับกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดที่จัดการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาภาค และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งแผนพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมถึงสร้างกลไกขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค และทิศทางการพัฒนาของประเทศ ที่มีการบูรณาการ

ทั้งในมิติของการทำงานตาม Function, Agenda และ รวมถึงการส่งเสริมประสาน สนับสนุนให้ความรู้ในการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ภาค เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ของภาคที่ได้วางไว้

5.6 การทบทวนยุทธศาสตร์ (การมีส่วนร่วม (participate)) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานทุกภาคส่วนเพื่อการมีส่วนร่วม และจัดให้มีการประชุมเพื่อทบทวนสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์หรือประเด็นที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์เพื่อเสนอให้ผู้บริหารระดับสูง ได้พิจารณา และรับทราบ ก่อนที่จะสื่อสารและแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติต่อไป

5.7 การพัฒนายุทธศาสตร์ ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เพื่อหาประเด็นและกลิ่นกรองแนวคิด เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนในปีต่อไป

5.8 ต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยเทคนิควิธีการใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม สร้างขวัญกำลังใจด้วยการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลแก่บุคลากรที่ดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

6. การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลก็นำแผนยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ มีแนวทางและกระบวนการสำคัญดังนี้

6.1 แต่งตั้งคณะทำงาน คณะกรรมการที่สำคัญ ได้แก่ คณะทำงานสร้างเครื่องมือการติดตาม ประเมินผล ตามตัวชี้วัดความสำเร็จ คณะกรรมการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด เป็นต้น

6.2 กำหนดปฏิทินการติดตาม ประเมินผลและรายงานให้เหมาะสมในแต่ละปีงบประมาณ หรือปีการศึกษา

6.3 สร้างความเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลสารสนเทศระหว่างสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน กำกับติดตาม และรายงานผล ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

6.4 เสริมสร้างกลไกการติดตาม ตรวจสอบให้กับภาคเอกชน ภาคประชาชน โดยการสนับสนุนให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาภาค และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ตรวจสอบความโปร่งใสและความสำเร็จของงาน

6.5 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตามประเมินผล จะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแผน หรือจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในห้วงต่อไป รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

6.6 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากการกำหนดกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติดังกล่าว หากหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาในพื้นที่ ได้นำมาพิจารณาใช้วิเคราะห์เป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/งาน ประกอบกับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้การสนับสนุน รวมทั้งมีการกำหนดกรอบเวลาและกำหนดผู้รับผิดชอบการปฏิบัติอย่างจริงจัง จะสามารถส่งผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ อันจะส่งผลต่อเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้รับบริการหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ “พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ” ต่อไป

ภาคผนวก

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๑๙/๒๕๖๐

เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

จากข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาของประเทศใน ส่วนภูมิภาคทั้งในด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนาทางการศึกษา ของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ แม้ที่ผ่านมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดมาตรการและกลไกขึ้นโดยมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมาแล้วหลายฉบับ แต่โดยเหตุที่สภาพปัญหาการจัดการการศึกษาของประเทศ ในส่วนภูมิภาคมีความซับซ้อนและสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการกำหนดมาตรการและ กลไกเพิ่มเติมเพื่อให้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการและ รองรับการปฏิรูปการศึกษาคืออันเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ได้รับความเห็นชอบจากประชามติได้บัญญัติไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อน การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหา การบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะข้อ ๘

ข้อ ๒ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ

(๓) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรรมการ

(๔) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นกรรมการ

(๕) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการ

(๖) เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการ

(๗) ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๘) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๙) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๒) โอนกิจการ ทรัพย์สิน หนี้ และเงินงบประมาณของส่วนราชการใดในกระทรวงศึกษาธิการไปเป็นของส่วนราชการอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด รวมทั้งพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๓) วางแผนงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

(๔) เกลี่ยอัตราค่าจ้างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณและทรัพย์สินของส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ทั้งกระทรวงโดยไม่ต้องไม่เพิ่มอัตราค่าจ้างคนและงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

การเกลี่ยอัตราค่าจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้ตัดโอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งที่เกลี่ยนั้นมาเป็นของส่วนราชการที่รับโอน และการโอนหรือการนำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการใดในกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปใช้สำหรับส่วนราชการที่รับโอน นอกเหนือจากกรณีตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้กระทำได้

(๕) แต่งตั้ง โอน หรือย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ทั้งนี้ ตามประเภทหรือระดับตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีบทบัญญัติใดกำหนดให้องค์กรอื่นใดมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง มิให้นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับแก่องค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว

(๖) สั่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานผู้ใดถูกสั่งให้หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้งดการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ใด ๆ ในตำแหน่งในระหว่างที่ถูกสั่งให้หยุดการปฏิบัติหน้าที่หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตามข้อ ๘

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

(๙) เชิญข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริง รวมทั้งเรียกเอกสารจากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อนข้อ ๒ รวมทั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานตามข้อ ๓ (๘)

การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ ส่วนการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่นที่จำเป็น ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัดโดยผู้อำนวยการ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานตามข้อ ๓ (๑) นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(๒) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

(๓) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

(๔) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ ให้มีศึกษาธิการภาคเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการภาค และให้มีรองศึกษาธิการภาคจำนวนหนึ่งคน เพื่อช่วยเหลือนงานศึกษาธิการภาค ทั้งนี้ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรองศึกษาธิการภาคต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง หรือศึกษาธิการจังหวัด อยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุศึกษาธิการภาค และสั่งบรรจุและแต่งตั้งรองศึกษาธิการภาค จากข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๗ ในแต่ละจังหวัด ให้มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กศจ.” ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนภาคประชาชน ด้านละหนึ่งคน

(๕) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๖) รองศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ ๘ ให้ กศจ. มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(๒) กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๕) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒

(๖) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๗) วางแผนการจัดการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา

(๘) เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ตามข้อ ๙

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ กศจ. ซึ่งอย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา โดยให้นำองค์ประกอบของ อศจ. มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการเสนอและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ความคุ้มค่า ความประหยัด ความรวดเร็วและไม่เป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่จำเป็น

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ มอบหมาย

ข้อ ๙ ให้ กศจ. เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อศจ.” เพื่อช่วยเหลือหรือกลั่นกรองงานให้แก่ กศจ. เกี่ยวกับการบรรจุ การแต่งตั้ง การโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย การกำหนดวิทยฐานะ หรือการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ให้ อศจ. ตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) กรรมการใน กศจ. จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานอนุกรรมการ

(๒) กรรมการใน กศจ. จำนวนสองคน เป็นอนุกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดจำนวนสองคน เป็นอนุกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีได้เป็นกรรมการใน กศจ. จำนวนไม่เกินสามคน เป็นอนุกรรมการ

(๕) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีมีความจำเป็น กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของ กศจ. ออกศจ. คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ตามข้อ ๘ (๙) เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ และการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่จำเป็น ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๑๑ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมาย และให้อำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. ออกศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

(๓) สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(๔) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

(๖) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

(๘) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(๙) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา

(๑๐) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

(๑๑) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

ข้อ ๑๒ ให้มีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และ ลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เฉพาะงานที่เกี่ยวกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และให้มีรองศึกษาธิการจังหวัด เพื่อช่วยเหลือนงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวนสามคน

ให้ศึกษาธิการจังหวัด รองศึกษาธิการจังหวัด และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้ศึกษาธิการจังหวัด ดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทอำนวยการระดับสูง และผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัดต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการประเภทผู้บริหารการศึกษาหรือเป็นผู้ที่ได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาคอยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ข้อ ๑๓ การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดหรือ กรุงเทพมหานครตามมาตรา ๕๓ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ศึกษาธิการจังหวัดโดยความเห็นชอบของ กศจ. เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน กำกับดูแล และบูรณาการการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มอบอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วิชาการ การบริหารทั่วไป งบประมาณ และทรัพย์สิน ให้กับศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้น

ให้เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการแทน

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ขับเคลื่อนตามข้อ ๒ กำหนด

ข้อ ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ ๒ กำหนดสถานที่ตั้งของสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องไม่เป็นการเพิ่มหรือกระทบต่อภาระงบประมาณ

ข้อ ๑๖ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่และการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค กศจ. ออกศจ. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค กศจ. ออกศจ. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๗ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่และการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๘ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิหนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ เป็นสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งนี้

ข้อ ๒๐ ให้ศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับเป็นศึกษาธิการภาค รองศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และรองศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งนี้

หน้า ๒๒

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๙๖ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ เมษายน ๒๕๖๐

ข้อ ๒๑ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึง กศจ. ตามคำสั่งนี้ โดยให้บทบัญญัติดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้

ข้อ ๒๒ การยุบเลิกและการใดที่ได้ดำเนินการไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยุบเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

ข้อ ๒๔ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๒๕ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ
ระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

*****

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของ
กระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการ
พัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค นโยบาย ยุทธศาสตร์ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตาม
ศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่ กอปรกับสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕ ได้รับงบประมาณ
สนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา
สู่การปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และบทบาทการ
พัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับภาค ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและ
ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมถึงพัฒนาศึกษาแบบร่วมมือ
และบูรณาการ กับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ประกอบ
ไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน นั้น

ในการนี้ เพื่อให้เกิดการประสาน บูรณาการการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ซึ่งจะทำให้การ
ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ และวัตถุประสงค์ของโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติ
ระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้ง
คณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาสู่การปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนบน ๑ ประกอบด้วย

ที่ปรึกษา

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๕

คณะกรรมการอำนวยการ

๑. ศึกษาธิการภาค ๑๕	ประธานกรรมการ
๒. ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๓. ศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๔. ศึกษาธิการจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๕. ศึกษาธิการจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ

/๑๑. ผู้อำนวยการ...

-๒-

๑๑.	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๑๓.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑	กรรมการ
๑๔.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒	กรรมการ
๑๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓	กรรมการ
๑๖.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔	กรรมการ
๑๗.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕	กรรมการ
๑๘.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๖	กรรมการ
๑๙.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑	กรรมการ
๒๐.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒	กรรมการ
๒๑.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑	กรรมการ
๒๒.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒	กรรมการ
๒๓.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓	กรรมการ
๒๔.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๑	กรรมการ
๒๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒	กรรมการ
๒๖.	ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๒๗.	ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๒๘.	ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๒๙.	ประธานกรรมการอาชีวศึกษาลำพูน	กรรมการ
๓๐.	ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๓๑.	ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๓๒.	ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๓๓.	ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๓๔.	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๘ จังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๓๕.	หัวหน้าสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑	กรรมการ
๓๖.	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๓๗.	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๓๘.	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๓๙.	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๔๐.	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๔๑.	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง	กรรมการ
๔๒.	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๔๓.	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๔๔.	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๔๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง	กรรมการ

/๔๖. ผู้อำนวยการ...

-๓-

๔๖.	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำพูน	กรรมการ
๔๗.	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๔๘.	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๔๙.	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง	กรรมการ
๕๐.	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน	กรรมการ
๕๑.	ผู้กำกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓	กรรมการ
๕๒.	นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการ
๕๓.	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการ
๕๔.	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการ
๕๕.	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการ
๕๖.	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการ
๕๗.	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่คณะกรรมการอำนวยการ

๑. ให้คำแนะนำ ปรีกษา และกำหนดกรอบ/แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค/กลุ่มจังหวัด เป็นไปด้วยความถูกต้อง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัด รวมถึงการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในแผนงานต่างๆ ของหน่วยงาน

๒. ร่วมขับเคลื่อน สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๓. กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงาน และผลการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ของคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามกรอบระยะเวลาและแผนงานที่กำหนดไว้

คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ

๑.	นายชาติรี ม่วงสว่าง	ศึกษาธิการภาค ๑๕	ประธานคณะทำงาน
๒.	นางสาวเพ็ญพร ประระดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	รองประธาน คณะทำงาน
๓.	นางสาวพัฒนาพร พวงสายใจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๔.	นางสาวปานมนัส โปธา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๕.	นายกรณ์กฤษฏี เก่งวิกรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๖.	นางปาริตา ศุภการกำจร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๗.	นางสาวจุฑาภาศ ธนนราพงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน	คณะทำงาน

/๘. นางสาวอรอุมา...

-๔-

๘. นางสาวอรอุมา แสนไชย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่	คณะทำงาน
๙. นางสาวณภานันท์ วินัยเยี่ยม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๑๐. นายเชาว์ เชื้อบุญยืน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน	คณะทำงาน
๑๑. นายพุทธรัช อรรถวสุ	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๑๒. นายปฐมพงษ์ พรหมลี	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๑๓. นางสาววรรัตน์ ปกติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวทรีสดี สุวรรณทา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๑๕. นางสุภาณี จันทร์สกุณฑ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวปวีณา ยอดชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒	คณะทำงาน
๑๗. นายดิศนันท์ ศรีวิสัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓	คณะทำงาน
๑๘. นางสิริพิมพ์ อุปเงิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวปริญ ปันพินันท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวสิริลักษณ์ ศรีมณี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๖	คณะทำงาน
๒๑. ว่าที่ร้อยตรีเทพดิษฐ์ คะสา	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑	คณะทำงาน
๒๒. นางจินดา สินวิรุทัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒	คณะทำงาน
๒๓. นางชีวพร สุริยศ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑	คณะทำงาน
๒๔. นางดวงจันทร์ สลึงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒	คณะทำงาน
๒๕. นายนพดล ดั่งฉิมวงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓	คณะทำงาน

/๒๖. นางรุ่งกานต์...

-๕-

๒๖. นางรุ่งกานต์ หมื่นสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๑	คณะทำงาน
๒๗. นางดวงกมล ยงคงกระพัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒	คณะทำงาน
๒๘. นายสืบสกุล วรวิวัฒน์เมธี	ครูชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๒๙. นางสาววันเพ็ญ อภรณ์ไพโร	เจ้าหน้าที่งานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๓๐. นายสุทธิพงษ์ ด้อยเต็มวงศ์	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิค กฟผ.แม่เมาะ จังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๓๑. นายจาตุรงค์ บริจินดา	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน จังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๓๒. นางวิไลวรรณ วรรณโชติผาเวช	เลขาธิการสมาคมสถานศึกษาเอกชนเชียงใหม่	คณะทำงาน
๓๓. นางณัฐวิทย์ กันณะคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสิริอัมพร จังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๓๔. นายชัชวาล วิโรจน์ศิริธร	ผู้จัดการโรงเรียนมัธยมวิทยา จังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๓๕. นายนาวิน วิทยาภรณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอรพินพิทยา จังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๓๖. นางสาวกรพินธุ์ จันทร์ตา	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๘ จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๓๗. นางสาวรุณชนก สารถม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑	คณะทำงาน
๓๘. นางสุพรรณีย์ สุธะระ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๓๙. นายกฤษฎา ทองจิบ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๔๐. นายโกสินทร์ นิยะกิจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานจังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๔๑. นางสาวเนตรนภา นิมหนู	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๔๒. นายราชัน มีทรัพย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๔๓. นายบุญสูง ศรีก้อนติ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๔๔. นายวรเชษฐ์ วรรณหลวง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๔๕. นางสาวณิชา ตันตาละ	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๔๖. นายณัฐพล วงศ์อ้าย	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๔๗. นายกฤตพล ยิ้มแอ้ม	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๔๘. นายอานันท์พงษ์ บุญภา	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำพูน	คณะทำงาน
๔๙. นางสาวนริศรา วงศ์เลย	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๕๐. นางกัลยา เขียงคำ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	คณะทำงาน
๕๑. นางธัญชนก พรหมใจ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน	คณะทำงาน

/๕๒. นางสาวจุฑามาศ...

-๖-

๕๒. นางสาวจุฑามาศ ฟองคำ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๕๓. พ.ต.ท.วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์	ครูใหญ่ (สบ.๓) กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓	คณะทำงาน
๕๔. นายภานุศร สิทธิชัย	ข้าราชการบำนาญกระทรวงศึกษาธิการ (ภาคประชาชน)	คณะทำงาน
๕๕. นายปัญญา วันแรก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะทำงาน
๕๖. นางสาวอโณทัย สุขเจริญโกศล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะทำงาน
๕๗. ข้าราชการและลูกจ้าง	สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะทำงาน
๕๘. นายศิริชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะทำงานและ เลขานุการ
๕๙. นางสาวเบญจมาภรณ์ สุริยบุรพกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ

๑. ศึกษาข้อมูล นโยบาย กรอบ แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค/กลุ่มจังหวัด ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด
๒. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา หรือแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาระดับภาค/กลุ่มจังหวัด รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัด
๓. ติดตาม สรุป และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับภาค/กลุ่มจังหวัด
๔. ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายชาติรี ม่วงสว่าง)
ศึกษาธิการภาค ๑๕

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายชาติรี ม่วงสว่าง	ศึกษาธิการภาค 15
2. นางสาวเพ็ญพร ประระดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ
3. นางสาวพรพนา ชัยชนะศิลป์	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
4. นางพันธุ์ทิพย์ โลราช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา
5. นางสาววาสนา ปิยะฤดีวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
6. นางศนิชล เพ็งพิมพ์	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ
7. นายศิรชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา

คณะทำงาน

1. นายศิรชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา
2. นายปัญญา วันแรก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวอโณทัย สุขเจริญโกศล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
4. นางสาวเบญจมาภรณ์ สุริยบุรพกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

รวบรวม/วิเคราะห์/เรียบเรียง

นายศิรชานนท์ พิกุลทอง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 15
เลขที่ 2 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทร. 0 5322 1413 โทรสาร 0 5321 4575
เว็บไซต์ www.reo15.moe.go.th